

MINISTERUL INFRASTRUCTURII
ȘI DEZVOLTĂRII REGIONALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

Agenția de
Dezvoltare Regională
Sud

Coordonat:
Ana MARDARE,
Secretar de Stat
„___” _____ 2024

Aprobat
prin Decizia CRD Sud
nr. ___ din _____ 2024

RAPORT DE PROGRES

privind implementarea POR Sud 2022-2024

Perioada de raportare
ianuarie – decembrie 2023

Cimișlia, 2024

CUPRINS

ABREVIERI	3
I. INTRODUCERE	4
1.1. Cadrul instituțional	4
1.2. Modul în care POR va contribui la implementarea obiectivelor SNDR	4
1.3. Realizarea planului de activitate	5
1.4. Măsurile de intervenție privind realizarea POR Sud	6
1.5. Perioada de implementare / raportare	15
1.6. Dinamica RD Sud în context național	16
II. OBIECTIVELE PROGRAMULUI	19
2.1. Consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în sporirea competitivității regiunii	20
2.2. Identificarea și promovarea specializării inteligente în regiune	21
2.3. Cooperarea regională și transfrontalieră	22
2.4. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare de bază la nivelul RD Sud	24
2.5. Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru afaceri	48
2.6. Sprijinirea procesului de adaptare a regiunii la schimbări climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor	53
2.7. Eficientizarea operațională a procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională	56
2.8. Consolidarea mecanismului de finanțare a proiectelor de dezvoltare regională	57
2.9. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în domeniile relevante politicii de dezvoltare regională	58
2.10. Provocări și riscuri	58
2.11. Lecții învățate și bune practici	59
III. CONCLUZII	60

ABREVIERI

AAC	Aprovizionare cu apă și canalizare
AAS	Aprovizionare cu apă și sanitație
ADR	Agenție de Dezvoltare Regională
APL	Administrație Publică Locală
BNS	Biroul Național de Statistică
CRD	Consiliul Regional pentru Dezvoltare
CNCDRL	Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale
DUP	Document Unic de Program
FNDRL	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală
ÎM	Întreprindere Municipală
MIDR	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
MDS	Managementul Deșeurilor Solide
PIB	Produs Intern Brut
PIBR	Produs Intern Brut Regional
POR	Program Operațional Regional
RD	Regiune de Dezvoltare
SNDR	Strategia Națională de Dezvoltare Regională
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
ZEL	Zonă Economică Liberă
ZAL	Zonă Antreprenorială Liberă

I. INTRODUCERE

1.1. Cadrul instituțional

Agencia de Dezvoltare Regională Sud (ADR Sud) este o instituție publică, al cărei fondator este autoritatea de elaborare a politicii de dezvoltare regională, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR), constituită pentru implementarea politicii de dezvoltare regională la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud. ADR Sud are rolul de a contribui la dezvoltarea durabilă și echitabilă pe întreaga întindere a regiunii, urmărind înlăturarea dezechilibrelor dintre diferitele zone ale acestei în favoarea locuitorilor ei.

Cel mai important obiectiv al activității ADR Sud rezidă în implementarea Programului Operațional Regional Sud (POR Sud), document regional de bază ce stabilește direcțiile strategice pentru dezvoltarea regiunii Sud și realizare politicii naționale de dezvoltare regională în regiunea Sud. Potrivit prevederilor Legii nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, documentul de planificare a dezvoltării echilibrate și durabile care conține programe, proiecte și activități prioritare la nivel regional este Programul Operațional Regional (POR).

1.2. Modul în care POR va contribui la implementarea obiectivelor SNDR

POR Sud 2022-2024 reprezintă primul ciclu de implementare a Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională (SNDR) 2022-2028. Prin conținutul său, documentul prezintă o continuare logică a Strategiei de Dezvoltare Regională Sud pentru anii 2016-2020 și este corelat cu obiectivele strategice ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2022-2028, aprobată prin HG nr. 40/2022.

POR Sud 2022-2024 a fost elaborat în rezultatul dezvoltării, evaluării și aprobării proiectelor de dezvoltare regională identificate în cadrul Apelului de Propuneri de Proiecte lansat la data de 10.08.2020, organizat în perioada august 2020 – februarie 2021, pentru perioada anilor 2022-2024.

Documentul final a fost supus aprobării de CRD Sud la data de 23.03.2022 (Decizia nr.01/04 din 23.03.2022). Raportul de progres privind implementarea POR Sud 2022-2024 este instrumentul care trasează direcțiile de dezvoltare pe termen mediu a regiunii, are menirea de a prezenta în dinamică evoluția Regiunii de Dezvoltare Sud, reprezentând o analiză a progresului realizării programului. Prezentul raport cuprinde o descriere a realizărilor obținute de ADR Sud în perioada de referință, ca urmare a realizării activităților prioritare incluse în POR. Scopul raportului este de a analiza gradul de implementare a POR Sud 2022-2024 și de a recapitula lecțiile învățate la compartimentul implementare POR.

Programul Operațional Regional transpune la nivel regional obiectivele SNDR, specificând mijloacele de intervenție și prioritățile pe termen mediu în dependență de necesitățile de dezvoltare a fiecărei regiuni și a problemelor inerente la nivel regional, fiind un instrument de eficientizare a utilizării potențialului regional. Totodată, măsurile de intervenție vizează atât programele finanțate din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală (FNDRL), precum și din alte fonduri naționale și externe. În acest sens se urmărește mobilizarea capacităților actorilor regionali și a grupurilor de interes pentru identificarea problemelor și impedimentelor în dezvoltarea regiunii, crearea de parteneriate pentru elaborarea și implementarea proiectelor regionale. Astfel, este încurajat angajamentul acestora de a contribui la dezvoltarea regională și locală, de a utiliza cât mai eficient resursele și de a asigura durabilitatea proiectelor implementate.

1.3. Realizarea planului de activitate

Documentul unic de program (DUP) 2022-2024, avizat de către Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR) la 03.12.2021 și aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 23 din 12.01.2022, listează 46 de proiecte prioritare de dezvoltare regională, planificate pentru a fi implementate în următorii 3 ani, cu un buget total de cca 1.580 milioane lei, cu o solicitare de mijloace financiare din Fondul național pentru dezvoltarea regional și locală (FNDR) în sumă de 912 milioane lei. Ulterior prin Decizia CNCDR nr. 25/23 din 23.10.2023, lista proiectelor prioritare de dezvoltare regională incluse în HG 23/2022 a fost modificat. Astfel, a fost aprobat modificarea la Hotărârea de Guvern nr. 23 din 12.01.2022, unde aceasta listează 71 de proiecte prioritare de dezvoltare regională, planificate pentru a fi implementate, cu un buget total de cca 1.649 milioane lei, cu o solicitare de mijloace financiare din Fondul național pentru dezvoltarea regional și locală (FNDR) în sumă de 1.345 milioane lei.

Urmare a procedurilor stabilite de implementare a Documentului unic de program, la data 01.02.2022 de către CNCDR a fost aprobat Planul anual de finanțare (PAF) pentru anul 2023, cu distribuirea alocațiilor financiare din mijloacele FNDR, în sumă de 300 milioane lei, pentru implementarea a 42 de proiecte.

De menționat, că bugetele proiectelor vizate au fost determinate în baza devizelor de cheltuieli, elaborate de către aplicanți (APL) în anul 2020, la depunerea cererilor de finanțare în cadrul concursului de proiecte desfășurat. În contextul de ajustare a bugetelor proiectelor la situația de zi, în perioada după aprobarea DUP, sub auspiciul agențiilor de dezvoltare regională, de către autoritățile publice locale au fost dispuse acțiunile necesare de actualizare a documentației de deviz și de verificare de către entitățile atestate, conform prevederilor HG nr. 361/1996 cu privire la asigurarea calității construcțiilor.

La actualizarea bugetelor proiectelor s-a urmărit atingerea următoarelor obiective:

- actualizarea documentației de deviz în contextul referințelor normative pentru ajustarea costurilor la manopere și materiale conform prețurilor de referință ale primului trimestru al anului 2022;
- actualizarea documentației de deviz sub aspectul modificărilor cadrului normativ, ce reglementează cuantumul asigurărilor sociale și medicale de stat obligatorii, datorată, de angajatorii sectorului privat la fondul de salarizare și alte recompense pentru persoanele aflate în raporturi de serviciu în baza actului administrativ ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii (de la 22,50 % la 24%);
- menținerea obiectivelor de intervenții financiare (indicatorii de produs) a fiecărui proiect fără modificări, în conformitate cu asumările specificate în cererile de finanțare, actualizate la aprobarea DUP;
- menținerea raportului de co-finanțare din mijloacele FNDR și din contribuțiile proprii ale aplicanților în cadrul fiecărui proiect fără modificări, la proporțiile inițial specificate în cererile de finanțare;
- menținerea alocațiilor bugetare ale proiectelor pentru anul 2023 fără modificări, în conformitate cu Planului anual de finanțare aprobat.

În acest context, în planul de implementare a POR Sud 2022-2024, aprobat prin decizia CRD Sud nr. 01/03 din 26 mai 2023, au fost incluse acțiuni concrete ce urmează a fi întreprinse în perioada 01.01.2023-31.12.2023.

În vederea asigurării acestui deziderat, pe parcursul perioadei de raportare, ianuarie-decembrie 2023, activitățile au fost desfășurate în conformitate cu Planul de implementarea a POR Sud pentru anii 2022-2024, perioada anului 2023, precum și a Planului de activitate al Agenției de Dezvoltare Regională Sud pentru anul 2023.

În Documentul unic de program (DUP) 2022-2024, pentru Regiunea de Dezvoltare (RD) Sud, au fost incluse 10 proiecte, cu un cost total de 393.998.146,57 lei, astfel pentru implementarea acestora din sursele FNDRL fiind solicitată suma de 332.994.380,49 lei și contribuția financiară a beneficiarilor (APL) din RD Sud în sumă de 61.003.769,09 lei.

1.4. Măsurile de intervenție privind realizarea POR Sud

În vederea atingerii obiectivelor POR Sud 2022-2024, prin Decizia CNCDDL nr. 05/22 din 28.02.2022 privind aprobarea actualizărilor costurilor proiectelor prioritare de dezvoltare regională incluse în Planul anual de finanțare pentru anul 2023 și conform Deciziei nr. 25/23 din 23.10.2023 cu privire la modificarea Planului anual de finanțare din mijloacele Fondului național pentru dezvoltarea regională și locală pentru anul 2023, au fost aprobate spre finanțare 15 proiecte de dezvoltare regională, 1 este în proces de așteptare a aprobării de către CNCDDL a costurilor actualizate, conform tabelului de mai jos:

Tabelul 1. Proiectele de dezvoltare regională incluse în DUP 2022 – 2024

Proiect		Denumirea programelor / proiectului	Indicatori de buget	Costul, lei		Aprobat Decizia CNCDDL
Cod	#			Conform Cererii de finanțare	Actualizat	
1	2	3	4	5	6	7
5004 „VIA -Valorificarea infrastructurii de afaceri”				26.025.190,00	13.315.770,00	
S 111016L	1	Racordarea la utilități a subzonei nr. 18 (Cahul) din cadrul Zonei Economice Libere „Bălți”	Costul total al proiectului	10.464.190,00	13.315.770,00	05/22 din 28.02.2022
			Solicitat FNDRL	9.400.760,60	11.962.541,56	
			Contribuția	1.063.432,40	1.353.228,44	
S 111027C	2	Servicii inovative ale Incubatorului de Afaceri Cimișlia pentru dezvoltarea noilor afaceri în regiune	Costul total al proiectului	15.561.000,00	N/A	25/23 din 23.10.2023
			Solicitat FNDRL	14.000.000,00		
			Contribuția	1.561.000,00		
7502 „RUDISP - Revitalizarea urbană și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice”				110.128.065,57	20.808.958,00	
S 223025C	1	Consolidarea revitalizării urbane prin dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice în sectorul Căușenii	Costul total al proiectului	8.011.955,57	20.808.958,00	-
			Solicitat FNDRL	5.412.354,89	14.057.175,51	
			Contribuția	2.599.600,69	6.751.782,49	

Proiect		Denumirea programelor / proiectului	Indicatori de buget	Costul, lei		Aprobat Decizia CNCNDRL
Cod	#			Conform Cererii de finanțare	Actualizat	
1	2	3	4	5	6	7
		Vechi din orașul Căușeni				
S223002DR	2	Reabilitarea energetică a clădirii grădiniței de copii Nr. 4 din municipiul Cahul	Costul total al proiectului Solicitat FNDRL Contribuția	19.994.790,00 17.995.310,00 1.999.480,00	N/A	25/23 din 23.10.2023
S223001DR	3	Valorificarea patrimoniului și revitalizarea centrului istoric Kizil	Costul total al proiectului Solicitat FNDRL Contribuția	9.980.000,00 9.000.000,00 980.000,00	N/A	25/23 din 23.10.2023
S223003DR	4	Crearea complexului turistic „Valul lui Traian”	Costul total al proiectului Solicitat FNDRL Contribuția	18.602.190,00 16.741.971,00 1.860.219,00	N/A	25/23 din 23.10.2023
S224002L	5	Finalizarea sistemului de iluminat public stradal pe tot teritoriul municipiului Cahul	Costul total al proiectului Solicitat FNDRL Contribuția	53.539.130,00 46.579.040,00 6.960.090,00	N/A	25/23 din 23.10.2023
7503 „AAS - Aprovizionarea cu apă și sanitație”				375.522.001,00	327.475.715,55	
S 331034C	1	Extinderea sistemului de canalizare în orașul Cimișlia	Costul total al proiectului Solicitat FNDRL Contribuția	31.002.940,00 27.500.000,00 3.502.940,00	37.911.290,00 33.627.807,08 4.283.482,92	05/22 din 28.02.2022
S 331002C	2	Modernizarea stației de epurare a apelor uzate din or. Căușeni, etapa II și construcția sistemului de canalizare în sectorul „Căușenii Vechi”	Costul total al proiectului Solicitat FNDRL Contribuția	62.832.400,00 49.832.400,00 13.000.000,00	73.458.760,00 58.260.142,56 15.198.617,44	05/22 din 28.02.2022
S	3	Asigurarea bunei funcționalități a	Costul total al proiectului	50.807.864,00	66.397.030,00	05/22 din 28.02.2022

Proiect		Denumirea programelor / proiectului	Indicatori de buget	Costul, lei		Aprobat Decizia CNCDDL
Cod	#			Conform Cererii de finanțare	Actualizat	
1	2	3	4	5	6	7
		stației de epurare prin extinderea rețelelor de canalizare și regionalizarea serviciului	Solicitat FNDRL	43.357.410,00	56.660.569,52	
			Contribuția	7.450.454,00	9.736.460,48	
			Costul total al proiectului	50.221.107,00	58.494.800,00	
S 331005L	4	Construcția apeductului magistral Sărata Nouă - Sărăteni cu conectarea a 14 localități	Solicitat FNDRL	45.000.000,00	52.413.539,99	14/22 din 08.08.2022
			Contribuția	5.221.107,00	6.081.260,01	
			Costul total al proiectului	35.369.200,00	46.283.370,00	
S 331012C	5	Construcția apeductelor magistrale Iargara-Borogani, Iargara-Tigheci și a rețelelor de apeduct interioare în 4 localități	Solicitat FNDRL	31.832.240,00	41.654.980,66	14/22 din 08.08.2022
			Contribuția	3.536.960,00	4.628.389,34	
			Costul total al proiectului	50.000.000,00	5.555.555,55	
S 331004L	6	Apeduct magistral Ștefan Vodă - Căușeni - Căinari	Solicitat FNDRL	45.000.000,00	5.000.000,00	05/22 din 28.02.2022
			Contribuția	5.000.000,00	555.555,55	
			Costul total al proiectului	32.480.020,00	38.374.910,00	
S 331003C	7	Construcția apeductelor interioare în satele Tomai și Sărata-Răzeși, raionul Leova	Solicitat FNDRL	25.659.215,00	30.316.177,95	14/22 din 08.08.2022
			Contribuția	6.820.805,00	8.058.732,05	
			Costul total al proiectului	62.808.470,00	-	
S 331005C	8	Modernizarea serviciului de alimentare cu apă potabilă în raionul Cahul prin extinderea și regionalizarea continuă	Solicitat FNDRL	50.000.000,00	-	-
			Contribuția	12.808.470,00	-	

Proiect		Denumirea programelor / proiectului	Indicatori de buget	Costul, lei		Aprobat Decizia CNCDDL
Cod	#			Conform Cererii de finanțare	Actualizat	
1	2	3	4	5	6	7
			Costul total al proiectului	511.675.256,57	361.600.443,55	
15		Documentul Unic de Program (DUP) pentru anii 2022 - 2024	Suma solicitată din FNDRL	437.310.698,48	303.952.934,83	
			Contribuția beneficiarului	74.364.558,08	56.647.508,72	

Ca urmare, în anul 2023 au fost actualizate costul devizelor de cheltuieli a 15 proiecte, cu un cost total de 437.310.698,48 lei, din care din sursele FNDRL suma de 303.952.934,83 lei și contribuția financiară a beneficiarilor (APL) în sumă de 56.647.508,72 lei. În context, de către CNCDDL a fost aprobat costul actualizat a 9 proiecte de dezvoltare regională.

Întru implementarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 916/2020 cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a orașelor poli de creștere (în continuare Programul național) și în temeiul deciziei Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale nr.19/22 a fost organizat concursul pentru selectarea propunerilor de proiecte de dezvoltare urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor (ediția – Noiembrie 2022).

În conformitate cu prevederile art. 7 din Legea nr. 27/2022 privind Fondul național pentru dezvoltare regională și locală (FNDRL) și în vederea asigurării realizării măsurii 1.1 „Consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în calitate de motoare de creștere a competitivității regiunilor” (Dezvoltarea urbană) din Strategia Națională de Dezvoltare Regională pentru anii 2022-2028, în noiembrie 2022, s-a dat startul Concursului pentru identificarea, evaluarea și aprobarea proiectelor pentru a fi propuse spre finanțare din FNDRL.

Scopul Concursului de proiecte este de a susține accelerarea dezvoltării socio-economice a orașelor, în special a orașelor-poli de creștere, capabile să susțină dezvoltarea în zonele rurale proxime.

Concursul de selectare a proiectelor a fost realizat în cadrul a două apeluri lansate și desfășurate simultan conform prevederilor HG nr. 152/2022.

Prin urmare, un proiect din POR a fost inclus în DUP 2022 - 2024 și inclusiv în PAF 2023 în baza Deciziei CNCDDL nr. 25/23 din 23 octombrie 2023.

Tabelul 2. Alocarea financiară din sursele FNDRL

Codul proiectului	Denumirea proiectului	Domeniul de intervenție	Deciziile CNCDDL, ANUL 2022		
			Aprobat	Redistribuire	Redistribuire
			nr. 03/22 din 01.02.2022	nr. 17/22 din 28.10.2022	Nr. 21/22 din 22.12.2022
S111016L	Racordarea la utilități a subzonei nr.18 (Cahul) din cadrul Zonei Economice Libere ”Bălți”	VIA	9.400.760,00	11.267.626,33	10.460.838,77
S223025C	Consolidarea revitalizării urbane prin dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice în sectorul Căușenii Vechi din orașul Căușeni	RUDISP	5.412.354,89	-	-
S331012C	Construcția apeductelor magistrale Iargara- Borogani, Iargara-Tigheci și a rețelelor de apeduct interioare în localitățile Băiuș, Cociulia Nouă, Tigheci și Cuporani din raionul Leova	AAS	6.650.707,24	-	-
S331003C	Construcția apeductelor interioare în satele Tomai și Sărata-Răzeși, raionul Leova	AAS	5.556.007,00	-	-
S331005L	Construcția apeductului magistral Sărata Nouă - Sărăteni cu conectarea localităților Seliște, Cazangic, Beștemac, Troian, Troița, Vozniseni, Sărăteni, Orac, Ceadâr, Colibabovca și Cneazevca, raionul Leova	AAS	6.911.822,97	1.500.000,00	-
S331004L	Apeduct magistral Ștefan Vodă - Căușeni - Căinari	AAS	4.000.000,00	510.600,00	510.600,00
S331034C	Extinderea sistemului de canalizare în orașul Cimișlia	AAS	4.570.080,00	11.604.968,66	12.136.410,17
S331002C	Modernizarea stației de epurare a apelor uzate din or. Căușeni, etapa II și construcția sistemului de canalizare în sectorul „Căușenii Vechi”	AAS	6.500.000,00	6.500.000,00	1.744.901,62
S331026C	Asigurarea bunei funcționalități a stației de epurare prin extinderea rețelelor de canalizare și regionalizarea serviciului	AAS	5.500.000,00	5.500.000,00	664.373,20
S331005C	Modernizarea serviciului de alimentare cu apă potabilă în raionul Cahul prin extindere și regionalizare continuă	AAS	-	-	-
TOTAL buget FNDRL			54.501.732,10	25.278.226,33	25.517.123,76

Conform planului anual de finanțare, prin Decizia CNCDDL nr. 03/22 din 01.02.2022 pentru implementarea proiectelor incluse în DUP 2022 – 2024, pentru Regiunea de Dezvoltare Sud au fost alocate **54.501.732,10** lei din FNDRL și la finele anului 2022 au fost valorificate **25.517.123,76** lei din FNDRL, ceea ce constituie **46,82 %** față de bugetul alocat.

Codul proiectului	Denumirea proiectului	Domeniul de intervenție	Deciziile CNCDDL, ANUL 2023					
			Aprobat	Redistribuire	Diminuare	Redistribuire	Redistribuire	Redistribuire
			Nr. 2/23 din 24.01.2023	Nr. 6/23 din 28.04.2023	Nr. 11/23 din 29.05.2023	Nr. 20 din 28.06.2023	Nr. 25/23 din 23.10.2023	Nr.30/23 din 18.12.2023
S111016L	Racordarea la utilități a subzonei nr.18 (Cahul) din cadrul Zonei Economice Libere "Bălți"	VIA	819.529,51	819.529,51	223.646,74	819.529,51	805.888,90	805.888,90
S111027C	Servicii inovative ale Incubatorului de Afaceri Cimișlia pentru dezvoltarea noilor afaceri în regiune	VIA	-	-	-	-	1,00	1,00
S223025C	Consolidarea revitalizării urbane prin dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice în sectorul Căușenii Vechi din orașul Căușeni	RUDISP	-	-	-	-	0,00	0,00
S223002DR	Reabilitarea energetică a clădirii grădiniței de copii Nr. 4 din municipiul Cahul	RUDISP	-	-	-	-	1,00	1,00
S223001DR	Valorificarea patrimoniului și revitalizarea centrului istoric Kizil	RUDISP	-	-	-	-	1,00	1,00
S223003DR	Crearea complexului turistic, Valul lui Traian"	RUDISP	-	-	-	-	1,00	1,00
S224002L	Finalizarea sistemului de iluminat public stradal pe tot teritoriul municipiului Cahul	MITERUP	-	-	-	-	1,00	1,00

Codul proiectului	Denumirea proiectului	Domeniul de intervenție	Deciziile CNCDDL, ANUL 2023					
			Aprobat	Redistribuire	Diminuare	Redistribuire	Redistribuire	Redistribuire
			Nr. 2/23 din 24.01.2023	Nr. 6/23 din 28.04.2023	Nr. 11/23 din 29.05.2023	Nr. 20 din 28.06.2023	Nr. 25/23 din 23.10.2023	Nr.30/23 din 18.12.2023
S331012C	Construcția apeductelor magistrale Iargara-Borogani, Iargara-Tigheci și a rețelelor de apeduct interioare în localitățile Băiuș, Cociulia Nouă, Tigheci și Cuporani din raionul Leova	AAS	1.500.000,00	1.500.000,00	1,00	1.000.000,00	4.513.640,61	4.518.224,26
S331003C	Construcția apeductelor interioare în satele Tomai și Sărata-Răzeși, raionul Leova	AAS	500.000,00	500.000,00	1,00	1,00	1,00	1,00
S331005L	Construcția apeductului magistral Sărata Nouă - Sărăteni cu conectarea localităților Seliște, Cazangic, Beștemac, Troian, Troița, Vozniseni, Sărăteni, Orac, Ceadâr, Colibabovca și Cneazevca, raionul Leova	AAS	1.500.000,0	1.500.000,0	1,0	750.000,00	750.000,00	2.667.676,75
S331004L	Apeduct magistral Ștefan Vodă - Căușeni - Căinari	AAS	50.000,00	50.000,00	1,00	1,00	1,00	1,0
S331034C	Extinderea sistemului de canalizare în orașul Cimișlia	AAS	11.024.191,68	11.024.191,68	11.209.447,93	11.461.615,47	12.961.615,47	12.961.615,46

Codul proiectului	Denumirea proiectului	Domeniul de intervenție	Deciziile CNCDDL, ANUL 2023					
			Aprobat	Redistribuire	Diminuare	Redistribuire	Redistribuire	Redistribuire
			Nr. 2/23 din 24.01.2023	Nr. 6/23 din 28.04.2023	Nr. 11/23 din 29.05.2023	Nr. 20 din 28.06.2023	Nr. 25/23 din 23.10.2023	Nr.30/23 din 18.12.2023
S331002C	Modernizarea stației de epurare a apelor uzate din or. Căușeni, etapa II și construcția sistemului de canalizare în sectorul „Căușenii Vechi”	AAS	11.300.000,00	11.300.000,00	11.284.533,74	12.484.533,74	20.384.533,74	22.653.488,14
S331026C	Asigurarea bunei funcționalități a stației de epurare prin extinderea rețelelor de canalizare și regionalizarea serviciului	AAS	12.000.000,00	12.000.000,00	11.986.745,61	17.989.080,73	24.789.080,73	25.011.565,16
S331005C	Modernizarea serviciului de alimentare cu apă potabilă în raionul Cahul prin extindere și regionalizare continuă	AAS	-	-	-	-	-	-
TOTAL buget FNDRL			38.693.721,19	38.693.721,19	34.704378,02	44.504.761,45	64.204.759,45	68.618.458,67

Conform planului anual de finanțare, prin Decizia CNCDDL nr. 0/23 din 24.02.2023 pentru implementarea proiectelor incluse în DUP 2022 – 2024, pentru Regiunea de Dezvoltare Sud au fost alocate 38.693.721,19 lei din FNDRL și la finele anului 2023 au fost valorificate 68.618.458,67 lei din FNDRL, ceea ce constituie **177,34 %** față de bugetul alocat.

Ca urmare a implementării acestor proiecte, urmează a fi atinși pînă la finele anului 2024, o serie de indicatori de produs, potrivit cărora va fi posibil de apreciat nivelul de realizare a proiectelor și impactul acestora asupra RD Sud.

În domeniul valorificării infrastructurii de afaceri (VIA) se preconizează să fie realizați următorii indicatori:

- 2,4 km rețele electrice de tensiune înaltă;
- 1,41 km rețea de apeduct;
- 1,58 km rețea de canalizare;
- 0,87 km rețea de gaze naturale cu presiune medie;
- 1 hala de producere cu suprafața de 1191 m²;
- 0,39 ha de teren amenajat adiacent;
- conectarea halei de producere la utilități (apă, canalizare, gaz, energie electrică).

În domeniul revitalizării urbane și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice (RUDISP) se preconizează să fie realizați următorii indicatori:

- 9 terenuri de joacă amenajate;
- 4 blocuri locative amenajate;
- 1 stadion multifuncțional amenajat;
- 1 zonă de recreere;
- 2 atracții turistice amenajate;
- 15 ha de terenuri amenajate;
- 0,47 m de drum construit/renovat/reabilitat;
- 10 ecosfere create;
- 4 poduri de piatră de Cosăuți peste râul Gealair cu specific de arhitectură medievală;
- 1220 m de pavaj pietonal;
- 1220 m de iluminat stradal;
- 1,6 ha de spațiu înverzit;
- 610 m de albia râului curățit și pavat;
- fântână germană reconstruită;
- clopotniță germană reconstruită;
- 1 parcare pentru automobile;
- 1 pistă pentru bicicliști delimitată;
- 7 localități beneficiare;
- 1 clădire cu performanță energetică sporită de 4934,7 m²;
- 995,2 m² de acoperiș renovat ;
- 440 m² de pereu renovat;
- 1180 m² de pavaj nou construit;
- 650 m² de bordură nou construit;
- 4520 m² de spații verzi renovat.

În domeniul aprovizionării cu apă și sanitație (AAS), se preconizează să fie realizați următorii indicatori:

- 157,96 km de rețele de apeduct;
- 49,76 km de rețele de canalizare;
- 13 stații de epurare a apelor uzate;
- 16 stații de tratare a apei;

- 3 castele de apă;
- 1 turn de apă;
- 8 rezervoare de apă potabilă.

În domeniul modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și rețelelor de utilități publice (MITERUP), se preconizează să fie realizați următorii indicatori:

- 87,6 km de rețele de cablu iluminare stradală modernizate;
- 765 piloni montați;
- 2397 de corpuri de iluminat LED instalate;

1.5. Perioada de implementare / raportare

Componenta de raportare, bazată pe activitățile realizate de ADR Sud pentru perioada ianuarie-decembrie anul 2023, în vederea implementării obiectivelor strategice din POR Sud 2022-2024, a derivat cu următoarele rezultate:

- 2 ședințe CRD Sud desfășurate;
- 1 Regulament elaborat și aprobat cu privire la organizarea și funcționarea CRD Sud;
- 12 decizii adoptate;
- 34 consultări în vederea elaborării Programelor de Revitalizare Urbană;
- 2 proiecte Programe de Revitalizare Urbană definitive și aprobate;
- 1 acord de parteneriat cu Agenția pentru DR Sud-Est în curs de semnare;
- 2 ședințe în domeniul revitalizare/dezvoltare urbană cu reprezentanții SFPL în RM;
- 1 ședință cu reprezentanții Programului Polonez de Cooperare pentru Dezvoltare (Polish Aid) în RM, fiind prezentate informații cu referire la aportul Programului în RD SUD 2018-2023, inclusiv necesitățile de dezvoltare socio-economică a regiunii.
- 2 ședințe în cadrul grupului sectorial de lucru 22 Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale;
- 15 apeluri de propuneri de proiecte și programe promovate și mediatizate;
- Participarea ADR Sud în calitate de partener în cadrul evenimentului „Ziua Europei 2023”;
- Elaborarea analizei cantitative aferentă Studiului de specializare inteligentă a RD SUD;
- Suport oferit APL I urbane în conceptualizarea a 3 proiecte cu finanțare externă;
- Suport oferit CR Cahul și CR Căușeni în conceptualizarea a 2 proiecte aferente Programului Interreg NEXT România-Republica Moldova 2021-2027 și identificarea partenerilor de proiect din România;
- 13 consultări oferite UIP Cahul cu privire la implementare Programului național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere în RM 2021-2027;
- Actualizarea planului de implementare POR Sud 2022-2024;
- 1 sesiune de instruire aferentă Concursului pentru identificarea, evaluarea și aprobarea proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor propuse spre finanțare din FNDRL – ETAPA IV organizată și desfășurată;
- 4 Note Conceptuale elaborate și aplicate în cadrul Concursului (apel pe listă) pentru identificarea, evaluarea și aprobarea proiectelor de dezvoltare regională pe domeniul „Aprovizionare cu apă și sanitație” pentru finanțarea din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală;
- 1 contract de prestări servicii semnat privind supravegherea tehnică;
- 4 contracte de prestări servicii (OPEX);

- 31 vizite de monitorizare ale proiectelor din DUP 2022-2024;
- 42 ședințe de lucru cu privire la situația proiectelor din DUP 2022-2024;
- 2 acorduri adiționale semnate;
- 5 contracte de finanțare semnate;
- 1 acord adițional semnat la Contract de Finanțare;
- 1 notificare din partea antreprenorului cu privire la finalizarea lucrărilor de construcție și pregătirea pentru convocarea comisiei de recepție;
- 1 recepție la terminarea lucrărilor și o recepție finală desfășurată;
- 4 decizii ale GLAP de atribuire a ofertelor;
- 1 decizie a GLAP de anulare a procedurii;
- 6,225 km de rețea de apeduct magistral montată;
- 23,3 km de rețea interioară de apeduct montată;
- 234 de bransamente la gospodării montate;
- 35,24 km de rețea de canalizare montată;
- Lucrări de construcție SPAU – 47,5 % (8 Stații de pompare din 3 proiecte de dezvoltare regională);
- Construcția 1 bloc de tratare biologică de 2500 m³/24h – 18,5 %;
- 31 activități de consolidare a capacităților pentru specialiștii ADR Sud, APL și actorii regionali;
- evaluarea post-implementare a 1 proiect de dezvoltare regională;
- elaborarea a 4 rapoarte trimestriale și a 1 raport anual privind realizarea Planului de Activitate al ADR Sud;
- elaborarea 1 raport semestrial și 1 raport anual privind implementarea POR Sud 2022-2024 pentru anul 2023.

1.6. Dinamica RD Sud în context național

Potrivit programului regional, principala viziune strategică întru realizarea politicii de dezvoltare regională este **Sprijinirea creșterii competitivității și dezvoltării durabile a Regiunii de Dezvoltare Sud, ajustarea disparităților și creșterea calității vieții cetățenilor din Regiune.**

Astfel, la nivelul RD SUD au fost identificate trei obiective generale, care vor contribui la atingerea viziunii strategice:

- ***Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă RD Sud;***
- ***Sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii;***
- ***Îmbunătățirea mecanismelor și instrumentelor de coordonare și implementare a politicii de dezvoltare regională.***

Realizarea obiectivelor menționate au drept scop, într-un final, atingerea următoarelor rezultate, până la finele anului 2024:

- Creșterea ponderii PIBR a RD Sud de la 7,0% până la 7,5 %;
- Creșterea ratei de ocupare a populației - minim 32%;
- Sporirea accesului populației la serviciile publice de apeduct din surse sigure de apă - minim 75%;
- Sporirea accesului populației la serviciile publice de canalizare - minim 15,0%;
- Sporirea accesul populației la sistemul de colectare a deșeurilor - minim 26%;
- Creșterea coeficientului de implementare a proiectelor incluse în DUP, în comparație cu ciclul precedent (2016-2020) de la 69,2% la minim 75%;

- Creșterea coeficientului de valorificare a resurselor planificate de la 63,3% la minimum 75%.

Evoluția PIB-ului regional a început a fi monitorizat începând cu anul 2014, anul pentru care BNS oferă informația ce ține de PIB dezagregată pe regiuni de dezvoltare. Conform metodologiei de calcul, valorile pentru indicatorul respectiv sunt furnizate cu o reținere de 2 ani.

În pofida unor mici progrese înregistrate în ceea ce privește produsul intern brut regional, economia RD Sud rămâne a fi slab dezvoltată și puțin competitivă în contextul național, fiind condusă de tendința generată de disparitățile între municipiul Chișinău și celelalte regiuni de dezvoltare.

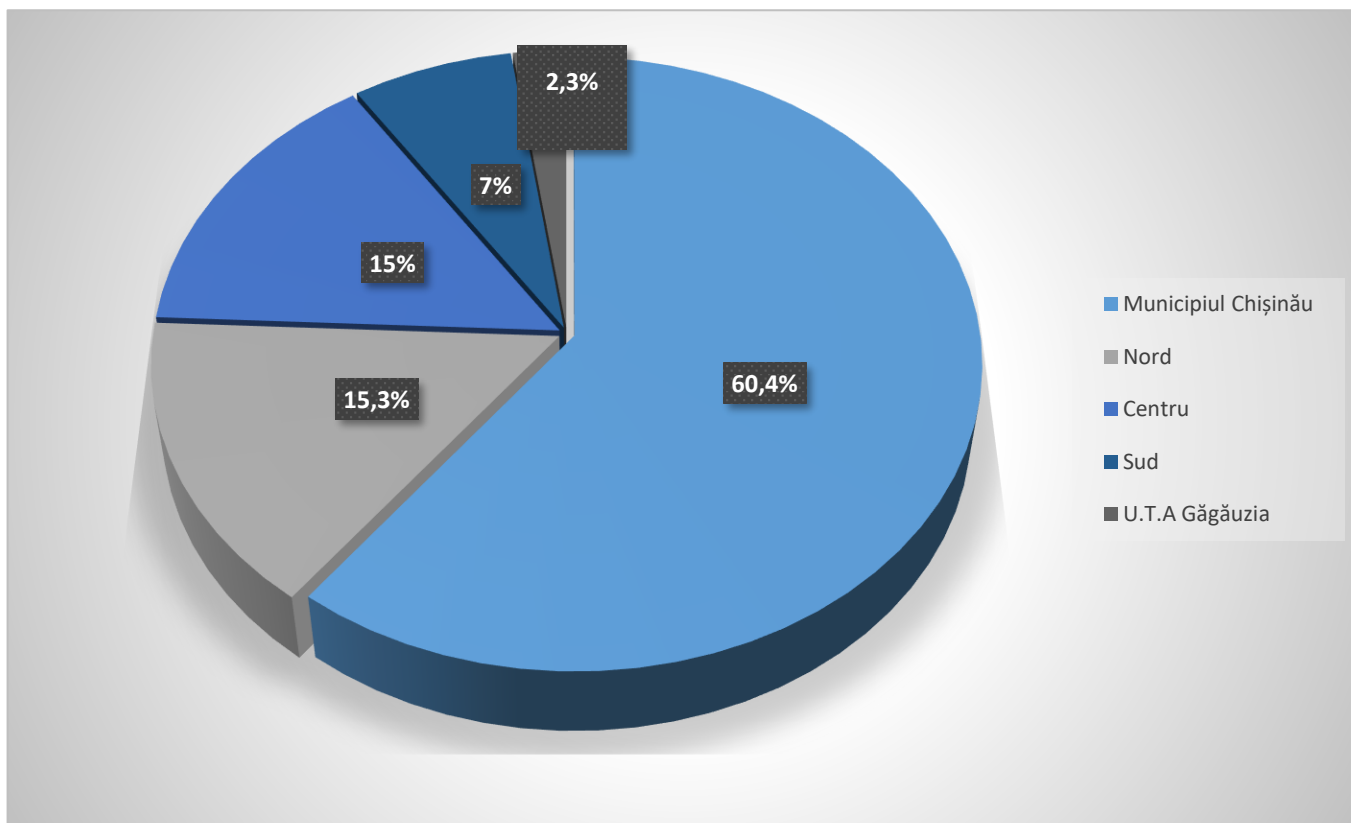

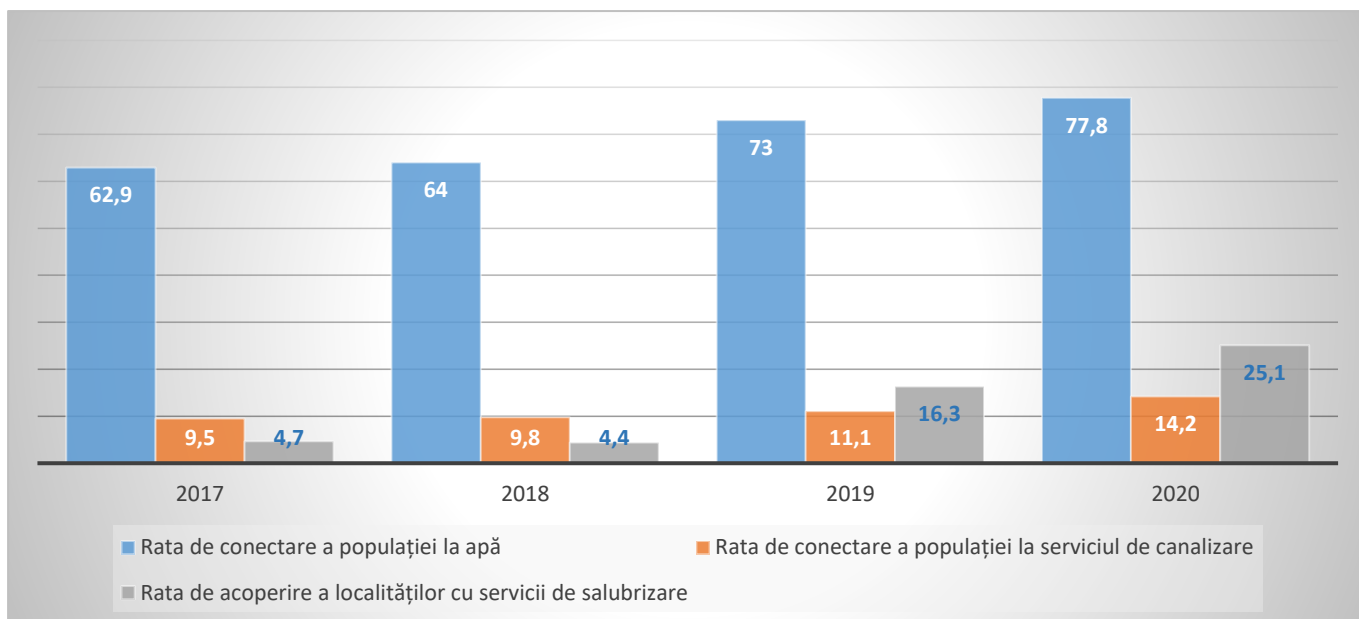
Figura nr.1. Contribuția regiunilor de dezvoltare la formarea PIB 2021

Astfel, conform datelor generate de BNS, putem menționa că din punct de vedere a nivelului de dezvoltare economică, RD Sud atestă o dinamică inferioară față de celelalte regiuni de dezvoltare. În ceea ce privește dimensiunea PIB, RD Sud se poziționează pe locul trei dintre regiunile de dezvoltare (cu excepția Municipiului Chișinău) și contribuie cu 7% la crearea PIB-ului național.

Totuși, este de remarcat că în ultimii ani se atestă o discrepanță dintre capitală și restul regiunilor la nivelul de distribuție a producției. Acest lucru se datorează faptului că procesul de creștere economică tinde să se concentreze cel mai mult în municipiul Chișinău. Municipiul Chișinău continuă să fie principalul pol de concentrație a PIB-ului, atingând în anul 2021 nivelul de 60,4%.

Cu referire la infrastructura tehnico-edilitară, în ultimii cinci ani RD Sud a înregistrat progrese majore, înregistrând o dinamică pozitivă, atât la capitolul accesul populației la apeduct, sistemul de canalizare cât și la accesul localităților la serviciile de salubritate.

Astfel, conform datelor BNS, în perioada 2016-2020 situația se prezintă în felul următor:

Figura nr.2. Asigurarea cu infrastructura tehnico-edilitară a RD SUD

În rezultatul analizei și a celor menționate mai sus, rezultă că pentru asigurarea dezvoltării și creșterii economice a regiunii este indispensabil de atras investiții, aplicând la diferite fonduri naționale și externe. În acest context, conform Decizie CNCDDL nr. 01/22 din 01.02.2022 au fost aprobate 10 proiecte de dezvoltare regională, pentru dezvoltarea economică a RD Sud.

În continuare, ne propunem să analizăm în detaliu activitățile realizate în perioada ianuarie - decembrie 2023 la nivel de fiecare obiectiv, în următoarele capitole.

II. Obiectivele programului

Întru realizarea viziunii strategice de dezvoltare regională, la nivelul RD Sud au fost identificate trei obiective generale în corespundere cu direcțiile strategice stabilite în SNDR 2022-2028, adaptate la necesitățile și specificul regiunii.

Tabelul nr. 3.

Prezentarea schematică a viziunii și obiectivelor strategice stabilite la nivelul RD Sud

Viziunea strategică		
Sprijinirea creșterii competitivității și dezvoltării durabile a Regiunii de Dezvoltare Sud, ajustarea disparităților și creșterea calității vieții cetățenilor		
Obiectiv General 1	Obiectiv General 2	Obiectiv General 3
Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a Regiunii de Dezvoltare Sud	Sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii	Îmbunătățirea mecanismelor și instrumentelor de implementare a politicii de dezvoltare regională
Direcții prioritare	Direcții prioritare	Direcții prioritare
1.1. Consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în sporirea competitivității regiunii 1.2. Îmbunătățirea mediului antreprenorial în regiune 1.3. Identificarea și promovarea specializării inteligente în regiune 1.4. Cooperarea regională și transfrontalieră	2.1. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare de bază din regiune 2.2. Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru afaceri 2.3. Sprijinirea procesului de adaptare a regiunii la schimbările climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor	3.1. Eficientizarea operațională a procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională 3.2. Consolidarea mecanismului de finanțare a proiectelor de dezvoltare regională 3.3. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în domeniile relevante politicii de dezvoltare regională

Obiectiv General 1: Creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a RD Sud

Potrivit prevederilor POR Sud 2022-2024, creșterea competitivității și ocupării forței de muncă este una din prioritățile principale ale regiunii, care va contribui la dezvoltarea social-economică a orașelor și la o creștere a locurilor de muncă.

În acest sens, eforturile vor fi orientate spre facilitarea dezvoltării socio-economice a orașelor regiunii, ca centre importante de creștere a competitivității regionale.

Potrivit BNS, în 2021 în RD Sud existau 3220 agenți economici, majoritatea fiind microîntreprinderi, a căror pondere este de 81,05 %, IMM-urile reprezintă 17,95 %, iar întreprinderile mari 0,99%. Având în vedere, că 17,95 % din totalul de întreprinderi din RD Sud sunt IMM-uri, acestea contribuie doar cu 6,09 % la ocuparea forței de muncă.

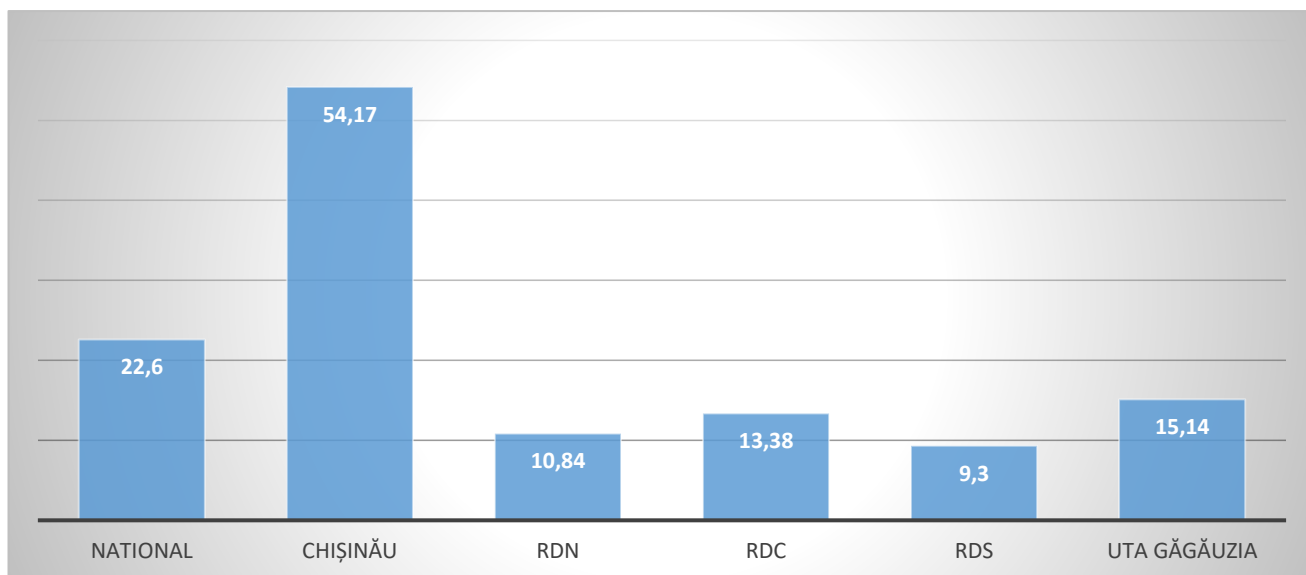

Figura 3. Densitatea IMM-urilor în profil regional, IMM/1000 locuitori

Totuși, putem menționa că acest sector este insuficient de dezvoltat, având un impact negativ asupra competitivității economice, manifestându-se printr-un grad redus de cultură antreprenorială, reflectat prin densitatea redusă a afacerilor în RD Sud, astfel poziționându-se pe locul 6 în clasamentul național cu 5,85 IMM/1000 locuitori în anul 2020, sub media națională.

2.1. Consolidarea rolului și funcțiilor orașelor în sporirea competitivității regiunii

În vederea realizării acestei direcții prioritare, au fost planificate pentru a fi implementate un set de acțiuni care vor fi concentrate pe următoarele măsuri:

Dezvoltarea orașelor-poli de creștere din RD Sud

Măsura respectivă are ca scop să sprijine dezvoltarea municipiului Cahul ca pol de creștere regională, susținând, astfel și dezvoltarea zonelor rurale proxime acestui municipiu.

În acest sens, în perioada de referință au fost parcurși următorii pași:

1. Responsabilii din cadrul ADR Sud au oferit 6 consultări municipiului Cahul cu privire la funcționalitatea Unității de implementare a proiectelor, ajustarea documentației de urbanism și planificare strategică locală;
2. Au fost oferite 7 consultări cu privire la dezvoltarea Cererilor de finanțare aferente Concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, cu finanțare din FNDRL, ediția noiembrie 2022;
3. Au fost oferite 10 consultări UIP Cahul cu privire la conceptualizarea și dezvoltarea ideilor de proiecte aferente apelurilor lansate de SFPL Moldova, Fondul de Granturi Mici pentru orașele poli de creștere din RM și Fondul de Sinergie pentru Dezvoltare Urbană, Ediția 2023-2024;
4. A fost organizată și desfășurată 1 ședință comună cu APL Cahul privind funcționarea UIP și alte activități curente;
5. Au fost oferite 4 consultări cu privire la actualizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a mun. Cahul, inclusiv a Planului Urbanistic General.

Revitalizarea economică și socială a orașelor mici din RD Sud și dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice

Intervențiile pentru măsura respectivă sunt orientate pe procesul de revitalizare urbană a orașelor din regiunea Sud, având la bază programele de revitalizare urbană, specificând soluții de amenajare a zonelor urbane în funcție de necesitățile orașelor.

În perioada vizată au fost oferite 34 consultări primăriilor orașelor Leova și Ștefan Vodă cu privire la elaborarea și aprobarea Programelor de Revitalizare Urbană.

Subsidiar, a fost oferită consultanță primăriilor orașelor eligibile din RD SUD cu privire la conceptualizarea și dezvoltarea ideilor de proiecte aferente apelului lansat de SFPL Moldova, Fondul de Sinergie pentru Dezvoltarea Urbană, Ediția 2023-2024.

De asemenea, potrivit Planului de implementare a POR Sud pentru anul 2023 și Deciziei nr. 25/23 din 23.10.2023 cu privire la modificarea planului anual de finanțare din mijloacele Fondului național pentru dezvoltarea regională și locală pentru anul 2023, în cadrul acestei direcții prioritare au fost aprobate 5 proiecte în domeniul Revitalizării Urbane.

Tabelul nr.4.

<i>Proiecte în domeniul RUDISP incluse în PAF din FNDRL pentru anul 2023, MDL</i>				
Denumirea proiectului	Costul proiectului			
	Estimat, conform CF	Actualizat	Contribuția beneficiarului	Contractat
1	2	3	4	5
Consolidarea revitalizării urbane prin dezvoltarea infrastructurii spațiilor publice în sectorul Căușenii Vechi din orașul Căușeni.	8.011.955,57	20.808.958,00	6.751.782,49	-
Reabilitarea energetică a clădirii grădiniței de copii Nr.4 din municipiul Cahul.	19.994.790,00		1.999.480,00	-
Valorificarea patrimoniului și revitalizarea centrului istoric Kizil.	9.980.000,00		980.000,00	-
Crearea complexului turistic „Valul lui Traian”.	18.602.190,00		1.860.219,00	-
Finalizarea sistemului de iluminat public stradal pe tot teritoriul municipiului Cahul	46.579.040,00		6.960.090,00	-
TOTAL	8.011.955,57	20.808.958,00	5.342.928,99	-

În acest context, costurile estimativ actualizate nu au fost supuse aprobării în cadrul ședinței CNCDDL. Prin urmare, proiectele date nu au putut fi lansate.

2.2. Identificarea și promovarea specializării inteligente în regiune

Măsura respectivă are ca scop sprijinirea sectoarelor cu cel mai ridicat potențial de specializare inteligentă din Regiunea Sud, generând un impact major asupra creșterii economice prin sporirea gradului regional de inovare, de cercetare și antreprenorial.

În perioada de referință, a fost inițiată și elaborată analiza cantitativă aferentă Studiului de specializare inteligentă a RD SUD. Totodată a fost inițiată elaborarea proiectului foii de parcurs a RD SUD cu privire

la specializarea inteligentă a RD SUD, inclusiv cartografierea mediului academic în calitate de potențiali membri a Quadrule Helix.

Complementar, Agenția a solicitat suportul MIDR cu privire la identificarea a 1 expert/ă în vederea dezvoltării studiului de specializare inteligentă al RD SUD în conformitate cu standardele și metodologia Uniunii Europene.

2.3. Cooperarea regională și transfrontalieră

În cadrul acestei măsuri, în anul 2023 conform planului de implementare a POR Sud au fost planificate următoarele activități:

1. Participarea în cadrul apelurilor de propuneri de proiecte aferente Programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională;
2. Participarea în cadrul Grupului Național de Lucru pentru coordonarea implementării Programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională
3. Organizarea/facilitarea evenimentelor de promovare a potențialului economic, turistic și investițional al RD Sud;
4. Promovarea activităților din domeniul DR pe pagina oficială a ADR Sud și pe alte platforme de comunicare.

În perioada de referință, responsabilii din cadrul Agenției, membri ai Grupului național de lucru pentru coordonarea implementării Programelor de cooperare transfrontalieră și transnațională au participat la 3 ateliere de instruire, organizate de TESIM în parteneriat cu Ministerul Finanțelor al RM.

Totodată, a fost examinat Sumarul propunerilor de proiecte prezentat în cadrul Forumului de parteneriat organizat la Istanbul, Turcia, de Programul Interreg Next Bazinul Mării Negre 2021-2027.

În perioada trimestrului II au fost examinate 3 pachete de documente, inclusiv a fost remisă o propunere către Ministerul Finanțelor la RM cu privire la avantajele și necesitatea participării RM în cadrul Programului co-finanțat de UE – Interreg Europe 2021-2027.

ADR Sud a participat în calitate de partener în cadrul evenimentului organizat și dedicat „*Zilei Europei 2023*”, la Leova, care s-a desfășurat pe data de 20 mai 2023. Agenția a avut ocazia de a promova atât proiectele implementate în RD SUD cu suportul financiar și tehnic al partenerilor externi de dezvoltare, cât și politica de dezvoltare regională, în ansamblu.

De asemenea, în perioada de referință, în vederea promovării și asigurării transparenței și vizibilității acțiunilor întreprinse de ADR Sud și a activităților desfășurate în scopul realizării obiectivelor de dezvoltare regională, pe pagina oficială a ADR Sud au fost plasate peste 67 de comunicate informative, inclusiv anunțuri și invitații cu referire la apelurile și programele de finanțare deschise, buletine informative, rapoarte etc. Ca urmare a mediatizării activității instituției, pe pagina web a ADR Sud au fost înregistrate 75 500 de vizualizări.

Totodată, pentru un impact mai mare și o diseminare cât mai largă a informațiilor către public și promovării politicii de dezvoltare regională, ADR Sud a folosit pe larg în calitate de platformă de comunicare rețeaua Facebook, prin intermediul căreia a realizat 122 de postări, care au înregistrat un număr de 74 419 de vizualizări/impact persoane.

De asemenea, promovarea activității ADR Sud, precum și a CRD Sud a fost realizată prin intermediul portalului informațional, unde au fost plasate 17 materiale informative (2 ordini de zi, 2 procese-verbale, 12 decizii ale CRD Sud și 1 regulament de organizare și funcționare a CRD Sud).

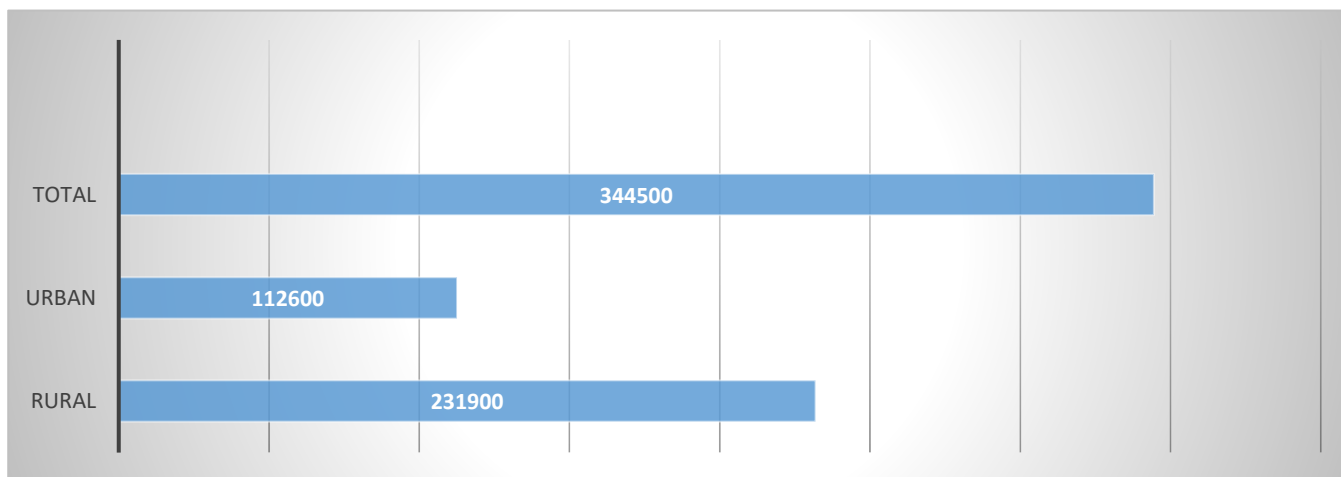
Obiectiv General 2: Sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii

Potrivit POR Sud 2022-2024, elementul cheie al acestui obiectiv îl constituie creșterea coeziunii teritoriale și diminuarea disparităților intra-regionale prin dezvoltarea echilibrată a zonelor urbane și rurale. Accentul va fi pus pe sprijinirea și asigurarea accesului populației la servicii publice de calitate prin dezvoltarea și extinderea infrastructurii de alimentare cu apă, epurarea apelor uzate, reciclarea deșeurilor, pe promovarea ocupării și sprijinirea mobilității forței de muncă, sporirea eficienței energetice.

Abordarea acestor probleme într-un final ar contribui la îmbunătățirea calității vieții din spațiul rural și reducerea disparităților de dezvoltare economică și socială față de mediul urban, ceea ce va conduce la asigurarea unei dezvoltări regionale echilibrate în RD SUD.

Este bine cunoscut că, pentru asigurarea unui nivel de trai calitativ pentru cetățeni, serviciile și utilitățile publice de calitate joacă un rol important. Accesul populației la infrastructura de apă, canalizare și gestionarea deșeurilor continuă să fie o provocare majoră pentru RD SUD.

Conform datelor statistice, generate de BNS, în anul 2020, populația deservită de sistemul de alimentare cu apă a fost de 344.500 persoane, reprezentând 77.8% din populația RD SUD. În mediul urban, populația conectată la sistemul de aprovizionare cu apă a fost 112.600 persoane, iar în mediul rural au fost conectate 231.900 persoane.

Figura nr.4 Populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă, mii persoane (2020)

Totodată, putem menționa că, RD SUD în anul 2020, a înregistrat progrese majore la capitolul infrastructură de apă, comparativ cu alte regiuni de dezvoltare, fiind poziționată pe locul II după UTA Găgăuzia (81% UTA Găgăuzia, 77,8% RD SUD, 65,5% RD Centru și 54,5% RD Nord).

Potrivit datelor BNS, nivelul de dezvoltare a sistemului de canalizare în RD SUD este mai redus decât cel al sistemului de aprovizionare cu apă. În anul 2020, doar 54,7 mii persoane din populația regiunii era conectată la sistemul de canalizare, constituind 14,2% sub media națională 33%.

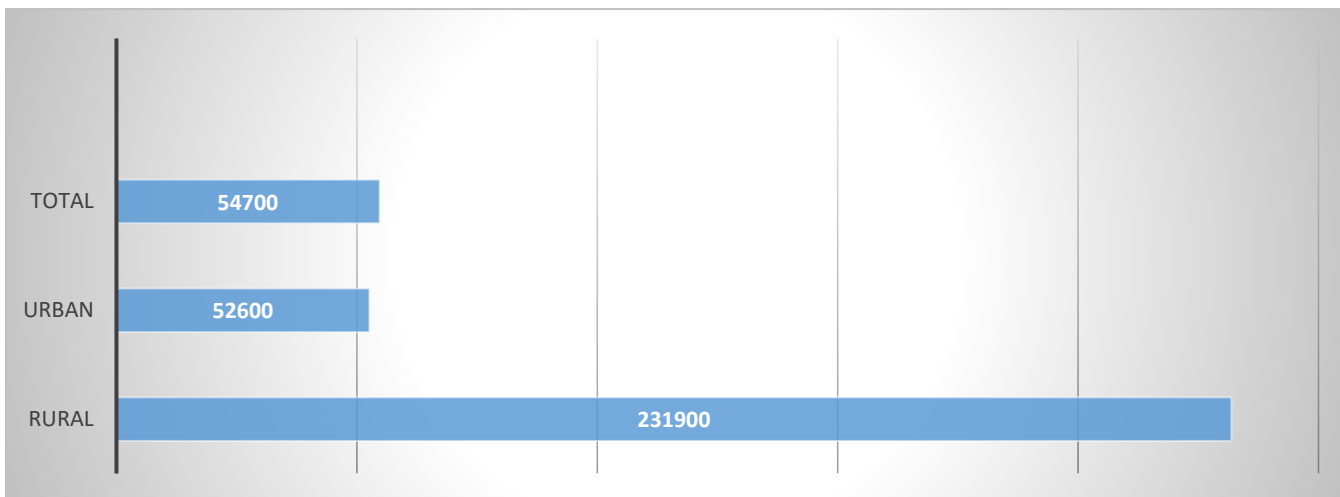

Figura nr.5 Populația deservită de sistemul public de canalizare, mii persoane (2020)

Infrastructura și managementul de gestionare a deșeurilor menajere solide, în RD SUD este suficient de dezvoltată. Indicatorul principal, utilizat la evaluarea domeniului MDS este rata de acoperire a localităților cu servicii de colectare a deșeurilor menajere. Astfel, putem menționa, că gradul de acoperire a localităților cu servicii de salubritate în anul 2020 în RD SUD, constituie 25,1 % față de media pe țară 21,4%.

Conform datelor furnizate de BNS, putem menționa, că numărul localităților rurale ce dispun de serviciul de colectare a deșeurilor este mult mai mare față de localitățile urbane.

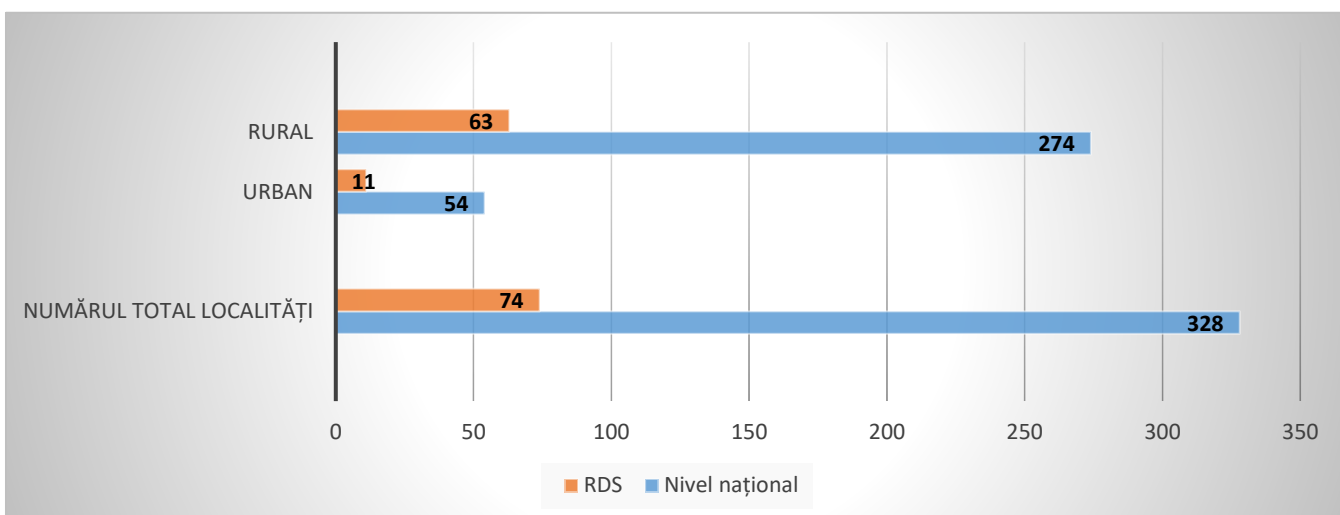

Figura nr.6. Numărul localităților beneficiare a serviciului de colectare a deșeurilor

Chiar dacă RD Sud, înregistrează progrese modeste, putem menționa că, pentru următorii ani este necesar de concentrat eforturile către sporirea accesul la serviciile de alimentare cu apă, servicii de canalizare, cât și la serviciile de colectare a deșeurilor.

2.4. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare de bază la nivelul RD Sud

În vederea realizării direcției privind îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare în domeniul aprovizionare cu apă și sanitație, în RD Sud pentru anul 2023, au fost aprobate spre finanțare 15 proiecte, dintre care 8 din domeniul AAS.

Finanțarea acestora fiind asigurată din sursele FNDRL cât și contribuțiile autorităților aplicante. Activitățile planificate întru realizarea direcției respective, se axează pe facilitarea din partea ADR Sud a procesului de implementare a proiectelor din domeniul AAS.

Pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare a sectorului AAS în regiune, ADR Sud implementează în perioada anilor 2022 – 2024 următoarele proiecte cu impact regional din sursele FNDRL:

Tabelul nr.5.

<i>Proiecte în domeniul AAS incluse în PAF din FNDRL pentru anul 2023, MDL</i>				
Denumirea proiectului	Costul proiectului			
	Estimat, conform CF	Actualizat	Contribuția beneficiarului	Contractat
1	2	3	4	5
Apeduct magistral Ștefan Vodă -Căușeni-Căinari	5.555.555,00	-	555.555,55	510.600,00
Extinderea sistemului de canalizare în orașul Cimișlia	31.002.940,00	37.911.290,00	4.283.482,92	36.759.327,26
Modernizarea stației de epurare a apelor uzate din or. Căușeni, etapa II și construcția sistemului de canalizare în sectorul "Căușenii Vechi"	62.832.400,00	73.458.760,00	15.198.617,44	71.173.061,33
Asigurarea bunei funcționalități a stației de epurare prin extinderea rețelelor de canalizare și regionalizarea serviciului.	50.807.864,00	66.397.030,00	9.736.460,48	62.517.178,85
Construcția apeductelor magistrale Iargara-Borogani, Iargara-Tigheci și a rețelelor de apeduct interioare în localitățile Băiuș, Cociulia Nouă, Tigheci și Cuporani din r nul. Leova.	35.369.200,00	46.283.370,00	4.628.389,34	36.176.410,96
Construcția apeductelor interioare în satele Tomai și Sărata Răzeși, raionul Leova.	32.480.020,00	38.374.910,00	8.058.732,05	-
Construcția apeductului magistral Sărata Nouă-Sărăteni cu conectarea localităților Seliște, Cazangic, Beștemac, Troian, Vozniseni, Sărăteni, Orac, Ceadâr.	50.221.107,00	58.494.800,00	6.081.260,01	53.944.758,73
Modernizarea serviciului de alimentare cu apă potabilă în raionul Cahul prin extindere și regionalizarea continuă	-	-	-	-
TOTAL	268.269.086,00	320.920.160,00	48.542.497,79	261.081.337,14

Proiectele menționate mai sus pe domeniul AAS se axează pe 2 componente de bază: sisteme de aprovizionare cu apă și canalizare și tratarea apelor uzate.

❖ **Titlul proiectului: „Apeduct magistral Ștefan Vodă - Căușeni – Căinari”**

Obiectivul general: Îmbunătățirea condițiilor de trai a populației raioanelor Ștefan – Vodă și Căușeni prin asigurarea accesului la servicii de alimentare cu apă de calitate.

Suma conform Cererii de finanțare: 50.000.000,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 45.000.000,00 MDL (90,0 %)
- Contribuția – 5.000.000,00 MDL (10,0 %)

Suma conform Cererii de finanțare (actualizată): 5.555.555,55 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 5.000.000,00 MDL (90,0 %)
- ² Contribuția – 555.555,55 MDL (10,0 %)

Sursa de finanțare, MDL:

Anul	FNDRL					
	Aprobat	% ¹	Redistribuit	% ¹	Executat	% ²
1	2	3	4	5	6	7=6/4
2022	4.000.000,00	80,00	510.600,00	10,21	510.600,00	100,00
2023	50.000,00	1,00	1,00	0,00	-	-

Anul	Contribuție			
	Transferat	% ²	Executat	% ²
1	2	3	4	5
2022	-	-	-	-
2023	-	-	-	-

Achiziții servicii:

14.02.2022	Publicarea anunțului de intenție.
17.03.2022	Publicarea anunțului de participare.
07.04.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 4 oferte.
30.05.2022	Decizia de atribuire nr. 10/22. Oferta câștigătoare – SRL „Fluxproiect”
09.06.2022	Semnarea contractului Servicii de elaborare a studiului de fezabilitate 02/S/22, valoarea contractului 510.600,00 MDL, inclusiv TVA, termen de execuție 4 luni

Structura bugetară pe sursele de finanțare, MDL:

Acțiunea	Sursa	Valoarea	Executat		%
			A – 2022	A – 2023	
1	2	3	4	5	6
Servicii de elaborare a SF	FNDRL	510.600,00	510.600,00	-	100,00
Servicii de elaborare a proiectului tehnic	FNDRL	-	-	-	-
	APL I și II	-	-	-	-
LCM	FNDRL	-	-	-	-
	APL I și II	-	-	-	-
RT	FNDRL	-	-	-	-

Acțiunea	Sursa	Valoarea	Executat		%
			A – 2022	A – 2023	
1	2	3	4	5	6
SA	FNDRL	-	-	-	-
Panou informativ	FNDRL	-	-	-	-
TOTAL cheltuieli		510.600,00	510.600,00	-	-

Servicii executate:

- La data de 03.11.2022 Studiul de fezabilitate a fost transmis la ADR Sud spre aprobare.
- La data de 15.11.2022 Studiul de Fezabilitate a fost prezentat spre aprobare beneficiarilor proiectului în cadrul unei ședințe on-line;
- La data de 18.11.2022 a fost semnat actul de primire predare a serviciilor de elaborare a Studiului de Fezabilitate.

Indicatori de rezultat:

- 4 localități cu acces la servicii AA de calitate;
- 34670 populație cu acces la sistemul îmbunătățit.

Indicatori de produs:

- 1 Studiu de fezabilitate elaborat;
- 1 Proiect tehnic elaborat.

Rezultat atins (A-2022):

- 1 procedură de achiziție organizată privind contractarea serviciilor de elaborarea a Studiului de Fezabilitate;
- 1 contract semnat privind implementarea proiectului;
- 1 Studiu de fezabilitate elaborat;

Rezultat atins (A-2023):

- Urmează inițierea procedurilor de achiziționare a serviciilor privind elaborarea documentației tehnice de proiect.

❖ **Titlul proiectului: „Extinderea sistemului de canalizare în orașul Cimișlia”.**

Obiectivul general: Creșterea confortului urban și a atractivității orașului Cimișlia pentru cetățeni și investitori prin extinderea sistemului de gospodărire a apelor uzate în conformitate cu standardele naționale

Suma conform Cererii de finanțare: 31.002.940,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 27.500.000,00 MDL (88,7013 %)
- Contribuția APL I Cimișlia – 3.502.940,00 MDL (11,2987 %)

Suma conform Cererii de finanțare (actualizată): 37.911.290,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 33.627.807,08 MDL (88,7013 %)
- 2 Contribuția APL I Cimișlia – 4.283.482,92 MDL (11,2987 %).

Suma conform Contractelor de antrepriză /servicii: 36.759.327,27 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 32.606.001,15 MDL (88,7013%).
- Contribuția APL I Cimișlia – 4.153.326,12 MDL (11,2987 %)

Sursa de finanțare, MDL:

Anul	FNDRL					
	Aprobat	% ¹	Redistribuit	% ¹	Executat	% ²
1	2	3	4	5	6	7=6/4
2022	4.570.080,00	14,02	12.136.410,16	37,22	12.136.410,16	100,00
2023	11.024.191,68	33,81	11.861.615,46	39,45	12.861.615,46	100,00
Total	15.594.271,68	47,83	24.998.025,62	76,67	24.998.025,62	100,00

Anul	Contribuție				SOLD	
	Transferat	% ²	Executat ³	% ²	Transferat	Executat
1	2	3	4	5		
2022	2.141.800,00	50,00	752.733,68	18,12	4.283.482,92	4.153.325,69
2023	2.141.682,92	50,00	3.400.592,01	81,88		
Total	4.283.482,92	100,00	4.153.325,69	100,00	130.157,23	

Achiziții lucrări:

- 14.02.2022 Publicarea anunțului de intenție.
 17.03.2022 Publicarea anunțului de participare.
 27.04.2022 Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 4 oferte.

- 04.07.2022 Decizia de atribuire nr. 18/22
 13.07.2022 Semnarea Contractului de antrepriză nr. 03/L/22 cu SRL Polimer Gaz Construcții, valoarea contactului 36.507.528,74 MDL, inclusiv TVA, termen de execuție 14 luni, garanția asupra lucrărilor 10 ani

Achiziții supraveghere tehnică:

- 08.04.2022 Publicarea anunțului de participare.

28.04.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 8 oferte.
27.07.2022	Contestarea Deciziei de atribuire din 22.07.2022
01.08.2022	Contestarea Deciziei de atribuire din 22.07.2022
09.08.2022	Decizia ANSC nr. 03D-481-22. Contestația din 01.08.2022 respinsă.
30.08.2022	Decizia ANSC nr. 03D-539-22. Contestația din 27.07.2022 respinsă.
02.09.2022	Semnarea contractului Servicii supraveghere tehnică 06/S/22 cu SRL „Alexdar&Co”, valoarea contractului 243.638,60 MDL, fără TVA, ceea ce constituie 0,8 % din valoarea estimată a lucrărilor.

Structura bugetară pe sursele de finanțare, MDL, inclusiv:

<i>Acțiunea</i>	<i>Sursa</i>	<i>Valoarea</i>	<i>Executat</i>		<i>%</i>
			<i>A – 2022</i>	<i>A – 2023</i>	
1	2	3	4	5	6
LCM	FNDRL	32.354.202,62	12.042.692,34	10.753.918,73	76,64
	APL I Cimișlia	4.153.326.11	752.733,68	3.400.592,01	100,00
RT (0,8 % fără TVA)	FNDRL	243.383,53	85.302,83	107.696,73	79,3
Panou informativ	FNDRL	8.415,00	8.415,00	-	100,00
Total		36.759.327,26	12.889.143,84	16.262.207,46	79,30

Data începerii lucrărilor și Termen de finalizare:

Contractul de Antrepriză cu SRL „Polimer Gaz Conducte” a fost semnat la data de 13 iulie 2022, ce prevede execuția contractului în 14 luni calendaristice. Ordinul de începere a lucrărilor a fost preluat de către operatorul economic la data de 12.09.2022, deci execuția s-a planificat a fi finalizată până la data de 12.11.2023.

Pe parcursul implementării proiectului au avut loc mai multe sistări ale lucrărilor de construcție, fapt ce a modificat semnificativ termenul de finalizare specificat, ca urmare a semnării Contractului de antrepriză:

#	Data		Perioada	Motivul
	Sistării	Reluării		
1	2	3	4	5
1	16.12.2022	22.01.2023	37 zile	<i>urmare a influenței factorilor climatici ce duc la imposibilitatea executării lucrărilor stabilite conform caietului de sarcini, or executarea lor în asemenea condiții climaterice se va răsfrânge asupra calității lucrărilor</i>
2	03.04.2023	01.05.2023	28 zile	<i>urmare a influenței factorilor climatici nefavorabili, care fac imposibilă executarea lucrărilor în siguranță respectând normele SSM și influențează negativ asupra calității lucrărilor.</i>
3	30.10.2023	-		<i>urmare a influenței factorilor: generate de Beneficiar și impedimentului care justifică neexecutarea obligației sau altei situații extreme neimputabile și imprevizibile pentru Antreprenor;</i>

Indicatori de rezultat:

- 1 localitate cu acces la sistemul de canalizare;
- 5000 populație cu acces la sistemul de canalizare îmbunătățit.

Indicatori de produs:

- Construcția sistemului de canalizare în orașul Cimișlia - 20,1 km.
- Construcția 1 stație de pompare a apelor uzate.

Rezultat atins (A-2022):

- 2 proceduri de achiziție organizate privind contractarea lucrărilor de construcție și prestarea serviciilor de supraveghere tehnică;
- 2 contestații depuse;
- 2 contracte semnate privind implementarea proiectului;
- la data de 26.09.2022 a fost prezentat un act de constatare a unor volume de lucrări, ce nu au fost incluse în caietul de sarcini. Prin urmare acestea au fost transmise la beneficiarul proiectului pentru prezentarea soluțiilor tehnice;
- 7,5 km rețea de canalizare construită.

Rezultat atins (A-2023.):

- 5 vizite de monitorizare;
- 4 ședință de lucru organizate;
- 15,57 km rețea de canalizare construită;
- lucrări de construcție SPAU – 0,0 % - nu pot fi inițiate din motivul prezentării unor soluțiilor tehnice din partea autorului de proiect cu privire la reamplasarea acesteia cu aproximativ 90 m;
- la data de 14.02.2023 a fost prezentat un act de constatare a unor volume de lucrări, ce nu au fost incluse în caietul de sarcini. Prin urmare acestea au fost transmise la beneficiarul proiectului pentru prezentarea soluțiilor tehnice.
- la data de 05.04.2023 am fost notificați despre sistarea lucrărilor de construcție din data de 03.04.2023 ca urmare a influenței factorilor climatici nefavorabili, care fac imposibilă executarea lucrărilor în siguranță respectând normele SSM și influențează negativ asupra calității lucrărilor.
- la data de 15.05.2023 a fost prezentat un act de constatare a unor volume de lucrări, ce nu au fost incluse în caietul de sarcini. Astfel, acestea au fost transmise la beneficiarul proiectului pentru prezentarea soluțiilor tehnice.
- la data de 30.10.2023 lucrări de construcție au fost sistate din motivul sesizărilor constatate și lipsa soluțiilor prezentate de către beneficiar

❖ **Titlul proiectului: „Modernizarea stației de epurare a apelor uzate din or. Căușeni, etapa II și construcția sistemului de canalizare în sectorul „Căușenii Vechi”.**

Obiectivul general: Un mediu curat și sigur, prin impactul diminuat asupra sănătății oamenilor, și sistemelor fluviale de la apele netratate, noi oportunități economice pentru întreprinderea municipală din orașul Căușeni.

Suma conform Cererii de finanțare: 62.832.400,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 49.832.400,00 MDL (79,31 %)
- Contribuția APL II Căușeni – 13.000.000,00 MDL (20,69 %)

Suma conform Cererii de finanțare (actualizată): 73.458.760,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 58.260.142,56 MDL (79,31 %)
- Contribuția APL II Căușeni – 15.198.617,44 MDL (20,69 %)

Suma conform Contractelor de antrepriză/servicii: 71.173.061,33 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 56.447.354,94 MDL (79,31 %)
- Contribuția APL II Căușeni – 14.725.706,39 MDL (20,69 %)

Sursa de finanțare, MDL:

Anul	FNDRL					
	Aprobat	% ¹	Redistribuit ³	% ¹	Executat ³	% ³
1	2	3	4	5	6	7=6/4
2022	6.500.000,00	11,52	1.744.901,62	3,09	1.744.901,62	100,00
2023	11.300.000,00	20,02	22.653.488,14	40,13	22.653.488,13	100,00
Total	17.800.000,00	31,53	24.398.389,76	43,22	24.398.389,75	100,00

Anul	Contribuție				SOLD	
	Transferat ²	% ²	Executat ³	% ³	Transferat	Executat
1	2	3	4	5	6	
2022	7.600.000,00	50,00	-	-		
2023			7.600.000,00	100,00	7.600.000,00	7.600.000,00
Total	7.600.000,00	50,00	7.600.000,00	100,00	7.600.000,00	

Achiziții lucrări:

14.02.2022	Publicarea anunțului de intenție
17.03.2022	Publicarea anunțului de participare
15.04.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 2 oferte
08.06.2022	Semnarea Contractului de antrepriză nr. 01/L/22 cu SRL Atractiv Invest, valoarea contractului 70.754.188,55 MDL, inclusiv TVA, termen de execuție 12 luni, garanția asupra lucrărilor 10 ani
26.10.2023	Decizia GLAP nr. 12/23 cu privire la modificarea contractului de antrepriză
21.11.2023	Confirmat de Agenția Achiziții Publice asupra Deciziei nr. 12/23 din 26.10.2023
22.11.2023	Semnat acordul adițional conform prevederilor Deciziei nr. 12/23 din 26.10.2023

Achiziții supraveghere tehnică:

08.04.2022	Publicarea anunțului de participare
28.04.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 9 oferte
22.06.2022	Contestarea Deciziei de atribuire din 22.06.2022 (Sigma)
27.06.2022	Contestarea Deciziei de atribuire din 22.07.2022 (Clipa Simion)
27.06.2022	Contestarea Deciziei de atribuire din 22.07.2022 (Alexdar&Co)
20.07.2022	Decizia ANSC nr. 03D-428-22. Contestația din 22.08.2022 respinsă, contestațiile din 27.06.2022 parțial admise
29.07.2022	Contestarea Deciziei de reevaluare/anulare din 27.07.2022 (Sigma)
31.08.2022	Decizia ANSC nr. 03D-541-22. Contestația din 29.07.2022 respinsă Anularea procedurii din cauza ofertelor neconforme
05.09.2022	Publicarea anunțului de participare REPETAT
20.09.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 8 oferte
26.09.2022	Contestarea Deciziei de atribuire nr. 31/22 din 26.09.2022 (Favor Proiect)
13.10.2022	Ședința de examinare a contestației. Contestația a fost retrasă de contestatar.
15.11.2022	Semnarea Contractului de antrepriză nr. 07/S/22 cu SRL "Favor Proiect", valoarea contractului 417.600,00 MDL, inclusiv TVA.

Structura bugetară pe sursele de finanțare: MDL, inclusiv:

Acțiunea	Sursa	Valoarea	Executat		%
			A – 2022	A – 2023	
1	2	3	4	5	6
LCM	FNDRL	56.028.475,03	1.736.381,62	22.469.016,82	43,20
	APL II Căușeni	14.725.710,13	-	7.600.000,00	51,61
RT (0,58 %)	FNDRL	410.374,27	-	184.471,31	44,95
Panou informativ	FNDRL	8.520,00	8.520,00	-	100,00
TOTAL cheltuieli		71.173.079,43	1.744.901,62	30.253.488,13	44,96

Data începerii lucrărilor și Termen de finalizare:

Contractul de Antrepriză cu asocierea Atractiv Invest SRL – SC Casrep SRL – SRL Izodromgaz, lider asocierii Atractiv Invest SRL a fost semnat la data de 08 iunie 2022, ce prevede execuția contractului în 12 luni calendaristice. **Ordinul** de începere a lucrărilor cu nr. 56 din 15.11.2022 a fost transmis către OE cu începere a lucrărilor cu data de 16.11.2022, deci execuția s-a planificat a fi finalizată până la data de 16.11.2023.

Pe parcursul implementării proiectului au avut loc mai multe sistări ale lucrărilor de construcție, fapt ce a modificat semnificativ termenul de finalizare specificat, ca urmare a semnării Contractului de antrepriză:

#	Data		Perioada	Motivul
	Sistării	Reluării		
1	2	3	4	5
1	03.04.2023	01.05.2023	28 zile	urmare a influenței factorilor climatici nefavorabili, care fac imposibilă executarea lucrărilor în siguranță respectând normele SSM și influențează negativ asupra calității lucrărilor.
2		-	12 luni	se modifică durata de execuție prin acordul adițional nr. 1 din 22.11.2023 a lucrărilor contractate cu 12 luni, dar termenul de execuție poate fi diminuat, în dependență de alocarea financiară care va fi aprobată prin deciziile CNCDRD din anul 2024

Indicatori de rezultat:

- 27 localități cu acces la sistemul de canalizare;
- 16 000 populație cu acces la sistemul de canalizare îmbunătățit.

Indicatori de produs:

- Construcția 1 bloc de tratare biologică de 2500 m³/24h, capacitatea totală ajungând la 5000 m³/24h instalat, construcția 7 platforme de tratare a nămolului, amenajarea teritoriului și construcția drumului de acces.
- Construcția de canalizare în sectorul Căușenii Vechi al orașului Căușeni – 10,4 km;
- Construcția a 3 Stații de pompare a apelor uzate;

Rezultat atins (A-2022):

- 2 proceduri de achiziție organizate privind contractarea lucrărilor de construcție și prestarea serviciilor de supraveghere tehnică;
- 1 procedură de achiziție anulate privind contractarea serviciilor de supraveghere tehnică;
- 5 contestații depuse;
- 2 contracte semnate privind implementarea proiectului;
- 1,4 km rețea de canalizare construită.

Rezultat atins (A-2023):

- 8 vizite de monitorizare;
- 8 ședințe de lucru organizate;
- la data de 05.05.2023 am fost notificați despre reluarea lucrărilor de construcție din data de 01.05.2023;
- 7,802 km rețea de canalizare construită.
- Lucrări de construcție SPAU-6 – 90,0 %;
- Lucrări de construcție SPAU-7 – 90,0 %;
- Lucrări de construcție SPAU-11 – 70,0 %;
- La data de 07.04.2023 am fost notificați despre sistarea lucrărilor de construcție din data de 03.04.2023 ca urmare a influenței factorilor climatici nefavorabili, care fac imposibilă executarea lucrărilor în siguranță respectând normele SSM și influențează negativ asupra calității lucrărilor;
- la data de 05.05.2023 am fost notificați despre reluarea lucrărilor de construcție din data de 01.05.2023;
- De asemenea în cadrul proiectul pe modernizare a stației de epurare au fost constatate de către antreprenorul asociat unele volume de lucrări, astfel urmează acestea să fie examinate și puse în aplicare.
- a fost prezentate toate actele necesare pentru derularea procedurii de achiziției publice privind modificarea unor volume de lucrări.
- la data de 26.10.2023 a organizată ședința GLAP unde a fost aprobat prin Decizia nr. 12/23 modificările din cadrul contractul, actele ședinței au fost remise către aprobare spre Agenția Achiziții Publice;
- la data de 21.11.2023 de către AAP a fost aprobat Decizia GLAP nr. 12/23 ;
- la data de 22.11.2023 a fost semnat acordul adițional al contractului
- Construcția 1 bloc de tratare biologică de 2500 m³/24h – 18,5 %.

❖ **Titlul proiectului: „Asigurarea bunei funcționalități a stației de epurare prin extinderea rețelelor de canalizare și regionalizarea serviciului”.**

Obiectivul general: Îmbunătățirea condițiilor de trai a populației și calității mediului ambiant în raioanele Căușeni și Ștefan Vodă prin asigurarea accesului la servicii de sanitație de calitate.

Suma conform Cererii de finanțare: 50.807.864,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 43.357.410,00 MDL (85,3360 %)
- Contribuția APL I Căușeni – 7.450.454,00 MDL (14,6640 %)

Suma conform Cererii de finanțare (actualizată): 66.397.030,00 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 56.660.569,52 MDL (85,3360 %)
- ² Contribuția APL I Căușeni – 9.736.460,48 MDL (14,6640 %)

Suma conform Contractelor de antrepriză/servicii: 62.517.178,85 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 53.349.659,74 MDL (85,3360 %)
- Contribuția APL I Căușeni – 9.167.519,11 MDL (14,6640 %)

Sursa de finanțare, MDL:

Anul	FNDRL					
	Aprobat	% ¹	Redistribuit ³	% ¹	Executat ³	% ³
1	2	3	4	5	6	7=6/4
2022	5.500.000,00	10,31	664.373,20	1,25	664.373,20	100,00
2023	12.000.000,00	22,49	25.011.565,16	48,88	25.011.565,16	100,00

Anul	Contribuție				SOLD	
	Transferat ²	% ²	Executat ³	% ³	Transferat	Executat
1	2	3	4	5	6	
2022	4.868.230,24	50,00	-	-	9.736.460,48	4.882.370,90
2023	4.868.230,24	50,00	4.882.370,90	50,15		
Total	9.736.460,48	100,00	4.882.370,90	50,15	4.854.089,58	

Achiziții lucrări:

14.02.2022	Publicarea anunțului de intenție
17.03.2022	Publicarea anunțului de participare
16.04.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 3 oferte
01.08.2022	Contestarea Deciziei de atribuire din 27.07.2022 (Polimer Gaz Conducte)
05.09.2022	Decizia ANSC nr. 03D-549-22. Contestația din 01.08.2022 admisă
13.09.2022	Deciziei de reevaluare/atribuire nr. 30/22, câștigător SRL Polimer Gaz Conducte, valoarea ofertei 62.303.058,76.
18.11.2022	Semnarea Contractului de antrepriză nr. 08/L/22 cu SRL Polimer Gaz Conducte, valoarea contractului 62.303.058,76 MDL, inclusiv TVA, termen de execuție 8 luni, perioada de garanție asupra lucrărilor 10 ani.

Achiziții supraveghere tehnică:

08.04.2022	Publicarea anunțului de participare
28.04.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 9 oferte
06.09.2022	Anularea procedurii din cauza ofertelor neconforme

- 09.09.2022** Publicarea anunțului de participare REPETAT
26.09.2022 Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 5 oferte
 Este în desfășurare procedura de evaluare a ofertelor
18.11.2022 Semnarea Contractului de antrepriză nr. 09/S/22 cu SRL Favor Proiect, valoarea estimată a contractului 208.429,82 MDL, inclusiv TVA.

Structura bugetară pe sursele de finanțare, MDL, inclusiv:

Acțiunea	Sursa	Valoarea	Executat		%
			A – 2022	A – 2023	
1	2	3	4	5	6
LCM	FNDRL	53.135.539,65	655.853,20	24.911.082,44	48,12
	APL I Căușeni	9.167.519,11	-	4.882.370,91	53,26
RT (0,33 %)	FNDRL	205.600,09	-	100.482,72	48,87
Panou informativ	FNDRL	8.520,00	8.520,00	-	100,00
TOTAL cheltuieli		62.517.178,85	664.373,20	29.893.936,07	48,88

Data începerii lucrărilor și Termen de finalizare:

Contractul de Antrepriză cu SRL Polimer Gaz Conducente a fost semnat la data de 18 noiembrie 2022, ce prevede execuția contractului în 8 luni calendaristice. Ordinul de începere a lucrărilor cu nr. 59 din 29.11.2022 a fost transmis către OE cu începere a lucrărilor cu data de 05.12.2022, deci execuția s-a planificat a fi finalizată până la data de 05.08.2023.

Pe parcursul implementării proiectului au avut loc mai multe sistări ale lucrărilor de construcție, fapt ce a modificat semnificativ termenul de finalizare specificat, ca urmare a semnării Contractului de antrepriză:

#	Data		Perioada	Motivul
	Sistării	Reluării		
1	2	3	4	5
1	16.12.2022	22.01.2023	37 zile	<i>urmare a influenței factorilor climatici ce duc la imposibilitatea executării lucrărilor stabilite conform caietului de sarcini, or executarea lor în asemenea condiții climaterice se va răsfărânge asupra calității lucrărilor</i>
2	03.04.2023	01.05.2023	28 zile	<i>urmare a influenței factorilor climatici nefavorabili, care fac imposibilă executarea lucrărilor în siguranță respectând normele SSM și influențează negativ asupra calității lucrărilor.</i>
3	12.06.2023	01.11.2023	141 zile	<i>urmare a valorificării bugetului alocat pentru anul 2023.</i>
4	28.12.2023	15.01.2024	17 zile	<i>în scopul evitării apariției elementelor de disconfort, în perioada sărbătorilor de iarnă, generate de execuția lucrărilor de terasament.</i>

Indicatori de rezultat:

- 6 localități cu acces la sistemul de canalizare;
- 7654 populație cu acces la sistemul de canalizare îmbunătățit.

Indicatori de produs:

- Construcția sistemului de canalizare în orașul Căușeni - 19,3 km.
- Construcția a 4 stații de pompare a apelor uzate.

Rezultat atins (A-2022):

- 3 proceduri de achiziție organizate privind contractarea lucrărilor de construcție și prestarea serviciilor de supraveghere tehnică;
- 1 procedură de achiziție anulate privind contractarea serviciilor de supraveghere tehnică;
- 1 contestație depusă;
- 2 contracte semnate privind implementarea proiectului;
- 0,62 km rețea de canalizare construită.

Rezultat atins (A-2023):

- 6 vizite de monitorizare;
- 6 ședințe de lucru organizate;
- 11,87 km rețea de canalizare construită.
- Lucrări de construcție SPAU-2 – 10,0 %;
- Lucrări de construcție SPAU-3 – 10,0 %;
- Lucrări de construcție SPAU-4 – 100,0 %
- Lucrări de construcție SPAU-5 – 10,0 %;
- La data de 05.04.2023 am fost notificați despre sistarea lucrărilor de construcție din data de 03.04.2023 ca urmare a influenței factorilor climatici nefavorabili, care fac imposibilă executarea lucrărilor în siguranță respectând normele SSM și influențează negativ asupra calității lucrărilor;
- la data de 01.05.2023 am fost notificați despre reluarea lucrărilor de construcție din data de 01.05.2023;
- La data de 12.06.2023 am fost notificați despre suspendarea lucrărilor de construcție drept rezultat al valorificării bugetului alocat, conform Deciziei CNCDDL nr. 11/23 din 29.05.2023. Astfel până la emiterea unei dispoziției în vederea clarificării situației privind continuarea executării lucrărilor de construcție încă nu a fost emisă.
- la data de 22.09.2023 a fost notificat antreprenorul de a fi prezentat un grafic actualizat de executare a lucrărilor, unde va fi inclusă a 2 tranșă a contribuției, care la rândul său a fost permisă de către APL I Căușeni;
- la data de 01.11.2023 au fost reluate lucrările de construcție.

❖ Titlul proiectului: „Construcția apeductelor magistrale Iargara – Borogani, Iargara – Tigheci și a rețelilor de apeduct interioare în localitățile Băiuș, Cociulia Nouă, Tigheci și Cuporani din raionul Leova”.

Obiectivul general: Dezvoltarea serviciului calitativ de aprovizionare cu apă potabilă prin cooperare regională a localităților din raionului Leova.

Suma conform Cererii de finanțare: 35.369.200,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 31.832.240,00 MDL (89,9999 %)
- Contribuția APL I Tigheci – 3.536.960,00 MDL (10,0001 %)

Suma conform Cererii de finanțare (actualizată): 46.283.370,00 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 41.654.980,66 MDL (89,9999 %)
- ² Contribuția APL I Tigheci – 4.628.389,34 MDL (10,0001 %)

Suma conform Contractelor de antrepriză/servicii: 36.176.410,96 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 32.558.709,69 MDL (89,9999 %)
- Contribuția APL I Tigheci – 3.617.701,27 MDL (10,0001 %)

Sursa de finanțare, MDL:

Anul	FNDRL					
	Aprobat	% ¹	Redistribuit ³	% ¹	Executat ³	% ³
1	2	3	4	5	6	7=6/4
2022	6.650.707,24	20,42	-	-	-	-
2023	1.500.000,00	4,61	4.518.224,26	13,88	4.518.224,26	100,00

Anul	Contribuție				SOLD	
	Transferat ²	% ²	Executat ³	% ³	Transferat	Executat
1	2	3	4	5	6	
2022	2.314.195,00	50,0	-	-	2.314.195,00	2.314.116,45
2023	-	-	-	-		
Total	2.314.195,00	50,00	2.314.116,45	100,00	78,55	

Achiziții lucrări:

14.02.2022	Publicarea anunțului de intenție
16.08.2022	Semnarea CONTRACTULUI de FINANȚARE nr. 7/S331012C
21.11.2022	Publicarea anunțului de participare.
15.12.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 4 oferte Este în desfășurare procedura de evaluare a ofertelor
06.02.2023	Decizia de atribuire. Câștigătoare este desemnată oferta prezentată de SA „Darnic Gaz” în asociere cu SRL „Montex-Gaz”, Lider – SA „Darnic Gaz”, cu oferta valorică de 35.972.400,00 MDL, inclusiv TVA.
13.02.2023	Contestația nr. 02/83/23 din 13.02.2023 depusă de SRL Polimer Gaz Conducte
14.02.2023	Contestația nr. 02/89/23 din 14/02/2023 depusă de SRL Polimer Gaz Construcții
13.03.2023	Decizia ANSC nr. 03D-143-23 privind reevaluarea ofertei SA „Darnic Gaz” în asociere cu SRL „Montex-Gaz”

04.04.2023	Decizia de reevaluare nr. 3/23. Câștigătoare este desemnată oferta prezentată de SA „Darnic Gaz” în asociere cu SRL „Montex-Gaz”, Lider – SA „Darnic Gaz”, cu oferta valorică de 35.972.400,00 (treizeci și cinci milioane nouă sute șaptezeci și două mii patru sute lei, 00 bani) MDL, inclusiv TVA.
11.04.2023	Contestația nr. 02/263/23 din 12.04.2023 depusă de SRL Polimer Gaz Construcții
15.05.2023	Decizia ANSC nr. 03D-285-23 din 15.05.2023 privind reevaluarea ofertei SA „Darnic Gaz” în asociere cu SRL „Montex-Gaz”
29.05.2023	Decizia de reevaluare nr. 5/23 prin care a fost desemnată câștigătoarea oferta depusă de SA „Darnic Gaz” în asociere cu SRL „Montex-Gaz”
05.06.2023	Contestația nr. 02/423/23 din 05.06.2023 depusă de SRL Polimer Gaz Construcții
22.06.2023	Notificare nr 05/1445/23 privind remiterea demersului din data de 22.06.2023 depus de către SRL „Polimer Gaz Construcții” prin care și-a retras contestația cu nr. 02/423/23 din 05.06.2023
27.06.2023	Cererea de chemare în judecată nr. 11843 din 06.06.2023 privind anularea actului administrativ individual depus de către SRL „Polimer Gaz Construcții” înregistrată la ADR Sud cu nr. 681 din 27.06.2023
30.06.2023	Cerere privind renunțare la acțiune, înregistrată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cu nr. 13945.
04.07.2023	Semnarea Contractului de antrepriză nr. 08/L/22 cu SA „Darnic Gaz” în asociere cu SRL „Montex-Gaz”, valoarea contractului 35.972.400,00 MDL, inclusiv TVA, termen de execuție 8 luni, perioada de garanție asupra lucrărilor 5 ani.

Achiziții supraveghere tehnică:

22.11.2022	Publicarea anunțului de participare
12.12.2022	Este planificată deschiderea ofertelor
22.12.2022	Anularea procedurii deoarece niciunul dintre ofertanți nu a întrunit condițiile de calificare prevăzute în documentația de atribuire
06.01.2023	Publicarea anunțului de participare REPETAT
26.01.2023	Este planificată deschiderea ofertelor
26.01.2023	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 4 oferte.
09.03.2023	Decizia de anulare nr. 02/23. Anularea procedurii de achiziție publică în temeiul art. 71 alin. (1) lit. c) niciunul dintre ofertanți nu a întrunit condițiile de calificare prevăzute în documentația de atribuire.
16.02.2023	Contestația nr. 02/173/23 depusă de SRL Aldicons.
30.03.2023	Ședința pentru examinare a contestației. La moment decizia ANSC nu este emisă.
12.04.2023	Decizia ANSC nr. 03D-205-23 din 12.04.2023 privind respingerea contestației nr. 02/173/23 din 16.03.2023 depusă de SRL Aldicons.
20.04.2023	Dare de seamă de anulare a procedurii de atribuire Nr. 04/23 din 20.04.2023
27.04.2023	Publicarea anunțului de participare din 2023.
18.05.2023	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 5 oferte.
20.06.2023	A fost emisă Decizia nr. 07/23 privind atribuirea contractului de prestări servicii prin desemnarea ofertei câștigătoare depuse de S.C „Preant” S.R.L Semnarea Contractului de prestarea serviciilor de supraveghere tehnică nr. 03/S/23
04.07.2023	cu SC „PREANT” SRL, valoarea estimată a contractului 240.989,58 MDL, inclusiv TVA.

Structura bugetară pe sursele de finanțare: 0,00 MDL, inclusiv:

Acțiunea	Sursa	Valoarea	Executat		%
			A – 2023	A – 2024	
1	2	3	4	5	6
LCM	FNDRL	32.354.698,73	4.479.690,28	-	13,85
	APL I Tigheci	3.617.701,27	2.314.116,45	-	63,97
RT	FNDRL	194.250,96	28.773,98	-	14,81
Panou informativ	FNDRL	9.760,00	9.760,00	-	100,00
TOTAL cheltuieli		36.176.410,96	6.832.340,71	-	18,89

Data începerii lucrărilor și termen de finalizare:

Contractul de Antrepriză cu SA „Darnic Gaz” în asociere cu SRL „Montex-Gaz” a fost semnat la data de 04 iulie 2023, ce prevede execuția contractului în 8 luni calendaristice. Ordinul de începere a lucrărilor cu nr. 30 din 25.08.2023 a fost transmis către OE cu începere a lucrărilor cu data de 04.09.2023, deci execuția va fi finalizată până la data de 04.05.2024.

#	Data		Perioada	Motivul
	Sistării	Reluării		
1	2	3	4	5
1	25.12.2023	15.01.2024	22 zile	în legătură cu sărbătorilor de iarnă, lucrările de construcție au fost sistate.

Indicatori de rezultat:

- 6 localități cu acces la servicii de aprovizionare cu apă;
- 8215 populație cu acces la sistemul de aprovizionare cu apă îmbunătățit.

Indicatori de produs:

- Construcția rețele de apeduct magistral - 16,5 km;
- Construcția rețele interioare de apeduct - 44,33 km;
- Construcția 2 rezervoare de apă potabilă (V=150m³x2);
- Construcția 2 rezervoare de apă potabilă (V=50 m³x2);
- Construcția 1 turn de apă;
- Construcția 2 stații de pompare a apei.

Rezultat atins (A-2022):

- 2 proceduri de achiziție organizate privind contractarea lucrărilor de construcție și prestarea serviciilor de supraveghere tehnică;
- 1 proceduri de achiziție anulate privind contractarea serviciilor de supraveghere tehnică.

Rezultat atins (A-2023):

- 1 procedură REPETATĂ de achiziție organizată privind contractarea serviciilor de supraveghere tehnică.
- 2 contestații depuse (lucrări de construcție și servicii de supraveghere tehnică)
- 2 Decizii de reevaluare a ofertelor depuse în cadrul achiziției publice;
- 1 Decizie ANSC privind reevaluare a ofertelor depuse în cadrul achiziției publice;
- 2 contestații depuse (lucrări de construcție și servicii de supraveghere tehnică);
- 1 cerere de chemare în judecată privind anularea actului administrativ individual;

- 1 cerere renunțare la acțiune de judecată;
- 1 Decizie ANSC privind respingerea contestației depuse în cadrul achiziției publice (servicii de supraveghere tehnică);
- 1 anunț repetat de participare la achiziția publică (servicii de supraveghere tehnică)
- 1 Decizie de atribuire a contractului (servicii de supraveghere tehnică)
- La data de 04.07.2023 a fost semnat Contractul de antrepriză și supraveghere tehnică.
- 6 vizite de monitorizare;
- 2 Contracte de antrepriză și servicii semnate;
- 7 ședinței de lucru organizate;
- comuna Tigheci:
  - Rețele exterioare de alimentare cu apă – 10.893,50 m.l.;
  - Branșamente la gospodării – 109 buc.
- comuna Băiuș:
  - Rețele exterioare de alimentare cu apă – 12.390,00 m.l.;
  - Branșamente la gospodării – 125 buc.
- magistrala Iargara - Tigheci:
  - Rețele exterioare de alimentare cu apă – 1.400,00 m.l..

❖ **Titlul proiectului: „Construcția apeductelor interioare în satele Tomai și Sărata- Răzeși, raionul Leova”.**

Obiectivul general: Dezvoltarea serviciului calitativ de aprovizionare cu apă potabilă prin cooperare regională al raionului Leova și raionul Hîncești.

Suma conform Cererii de finanțare: 32.480.020,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 25.659.215,00 MDL (79,0 %)
- Contribuția APL I Tomai – 6.820.805,00 MDL (21,0 %)

Suma conform Cererii de finanțare (actualizată): 38.374.910,00 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 30.316.177,95 MDL (79,0 %)
- ² Contribuția APL I Tomai – 8.058.732,05 MDL (21,0 %)

Suma actualizată a Cererii de finanțare: 38.374.910,00 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 31.554.106,00 MDL (82,25 %)
- Contribuția APL I Tomai – 6.820.804,00 MDL (17,75 %)

Suma conform Contractelor de antrepriză/servicii: MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – MDL (%)
- Contribuția APL I Tomai – MDL (%)

Sursa de finanțare, MDL:

Anul	FNDRL					
	Aprobat	% ¹	Redistribuit	% ¹	Executat	% ²
1	2	3	4	5	6	7=6/4
2022	5.556.007,00	17,61	-	-	-	-
2023	500.000,00	1,58	1,00	0,00	-	-

Anul	Contribuție				SOLD	
	Transferat ²	% ²	Executat ³	% ³	Transferat	Executat
1	2	3	4	5	6	
2022	220.769,50	3,24	-	-	3.410.402,00	-
2023	3.100.000,00	46,83	-	-		
Total	3.410.402,00	50,07			3.410.402,00	

Achiziții lucrări:

14.02.2022	Publicarea anunțului de intenție
16.08.2022	Semnarea CONTRACTULUI de FINANȚARE nr. 8/S331003C
21.12.2023	Semnarea Acordului adițional la CONTRACTUL de FINANȚARE nr. 8/S331003C
	Publicarea anunțului de participare este condiționată de efectuarea transferului contribuției din partea Beneficiarului

Achiziții supraveghere tehnică:

Publicarea anunțului de participare

Structura bugetară pe sursele de finanțare: 0,00 MDL, inclusiv:

Acțiunea	Sursa	Valoarea	Executat		%
			A – 2022	A – 2023	
1	2	3	4	5	6
LCM	FNDRL	-	-	-	-
	APL I Tomai	-	-	-	-
RT	FNDRL	-	-	-	-
Panou informativ	FNDRL	-	-	-	-
TOTAL cheltuieli		-	-	-	-

Data începerii lucrărilor și Termen de finalizare:**Indicatori de rezultat:**

- 2 localități cu acces la servicii de aprovizionare cu apă;
- 4112 populație cu acces la sistemul de aprovizionare cu apă îmbunătățit.

Indicatori de produs:

- 44,8 km rețea de apeduct;
- 2 Rezervoare supraterane cu V-150 m³;
- 2 Rezervoare supraterane cu V-50 m³;
- 2 stații de clorinare cu hipoclorit de sodiu;

Rezultat atins (A-2022):

- În proces de transferare a 50 % din contribuției;
- La data de 30.08.2022 de către APL I Sărata Răzeși a fost transferat pe contul ADR Sud suma de 220.769,50 MDL, ceea ce constituie 5,48 % din 50 % contribuției asumate de către beneficiar.

Rezultat atins (A-2023):

- La data de 10.03.2023 de către APL II Leova a fost transferat pe contul ADR Sud suma de 3.100.000,00 MDL, ceea ce constituie 76,94 % din 50 % contribuției asumate de către beneficiar;
- La data de 15.12.2023 APL Tomai a transferat pe contul Agenției suma de 89.632,50 lei, astfel contribuția aplicantului a atins pragul de 50% din valoarea contribuției actualizată asumată de acesta.
- La data de 21.12.2023 a fost semnat Acordul adițional al Contractului de finanțare în corespundere cu valorile prevăzute în Decizia CNCDDL nr. 24/23 din 23.10.2023.
- La moment a fost transmis o solicitare către aplicant cu privire la necesitatea actualizării costurilor de deviz, deoarece raportul de verificare a documentației de proiect și de deviz fiind din anul 2020 și respectiv la momentul actual, ca valoare estimată este depășit

❖ Titlul proiectului: „Construcția apeductului magistral Sărata Nouă - Sărăteni cu conectarea localităților Seliște, Cazangic, Beștemac, Troian, Troița, Vozniseni, Sărăteni, Orac, Ceadâr, Colibabovca și Cneazevca, raionul Leova”.

Obiectivul general: Asigurarea accesului la sursa sigură de aprovizionare cu apă potabilă a populației din localitățile: Seliște, Cazangic, Beștemac, Troian, Troița, Vozniseni, Covurlui, Sărăteni, Orac, Ceadâr, Colibabovca și Cneazevca din raionului Leova.

Suma conform Cererii de finanțare (actualizată): 50.221.107,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 45.000.000,00 MDL (89.6038 %)
- Contribuția APL II Leova – 5.221.107,00 MDL (10,3962 %)

Suma conform Cererii de finanțare (actualizată): 58.494.800,00 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 52.413.539,99 MDL (89.6038 %)
- ² Contribuția APL II Leova – 6.081.260,01 MDL (10,3962 %)

Suma conform Contractelor de antrepriză/servicii: 53.944.758,73 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 48.334.349,90 MDL (89,6038 %)
- ² Contribuția APL II Leova – 5.610.408,83 MDL (10,3962 %)

Sursa de finanțare, MDL:

Anul	FNDRL					
	Aprobat	% ¹	Redistribuit	% ¹	Executat	% ²
1	2	3	4	5	6	7=6/4
2022	6.911.822,97	13,19	-	-	-	-
2023	1.500.000,00	2,86	2.667.676,75	5,10	1.658.423,66	100,00

Anul	Contribuție				SOLD	
	Transferat ²	% ²	Executat ³	% ³	Transferat ²	Executat
1	2	3	4	5	6	
2022	3.040.635,00	50,0	-	-	3.040.635,00	2.132.211,32
2023			2.132.211,32	38,00		
Total	3.040.635,00	50,00	2.132.211,32	38,00	908.423,68	

Achiziții lucrări:

14.02.2022	Publicarea anunțului de intenție
16.08.2022	Semnarea Contractului de finanțare
03.10.2022	Publicarea anunțului de participare
25.10.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 3 oferte.
04.04.2023	Decizia de atribuire nr. 04/23. Câștigătoare este desemnată oferta prezentată de SRL „Polimer Gaz Conducte”, cu oferta valorică de 53.518.795,59 MDL, inclusiv TVA.
11.04.2023	Contestație nr. 02/257/23 din 11.04.2023 depusă de către S.R.L “Laiola”.
13.05.2023	Decizia ANSC nr. 03D-282-23 din 13.05.2023 privind reevaluarea ofertei Asocierii S.R.L “Laiola” și S.R.L “Prosperus Cons”.
30.05.2023	A fost reevaluată oferta și emisă Decizia nr. 06/23 din 30.05.2023 privind desemnarea ofertei câștigătoare depuse de SRL „Polimer Gaz Conducte”, cu oferta valorică de 53.518.795,59 MDL, inclusiv TVA.
06.06.2023	Contestație nr. 02/436/23 din 06.06.2023 depusă de către S.R.L “Laiola”.

26.06.2023	Ședința ANSC privind examinarea Contestației depusă de către S.R.L “Laiola”.
01.07.2023	Decizia ANSC nr. 03D/414/23 privind reevaluarea ofertei Asocierii S.R.L “Laiola” și S.R.L “Prosperus Cons”.
11.07.2023	Decizia de atribuire nr. 07/23. Câștigătoare este desemnată oferta prezentată de Asocierii S.R.L “Laiola” și S.R.L “Prosperus Cons”, cu oferta valorică de 50.514.245,45 MDL, inclusiv TVA.
19.07.2023	Contestație nr. 02/589/23 depusă de către S.R.L “Polimer Gaz Conducte”.
20.07.2023	Contestație nr. 02/591/23 depusă de către S.R.L “Polimer Gaz Construcții”.
18.08.2023	Decizia ANSC nr. 03D/560/23 privind reevaluarea ofertei Asocierii S.R.L “Laiola” și S.R.L “Prosperus Cons” și SRL „Polimer Gaz Conducte” și respingerea contestației depuse de către SRL „Polimer Gaz Construcții”
06.09.2023	A fost reevaluată oferta și emisă Decizia nr. 08/23 privind desemnarea ofertei câștigătoare depuse de SRL „Polimer Gaz Conducte” , cu oferta valorică de 53.518.795,59 MDL, inclusiv TVA.
13.09.2023	Contestație nr. 02/756/23 depusă de către S.R.L “Laiola”.
04.10.2023	Ședința ANSC privind examinarea Contestației depusă de către S.R.L “Laiola”.
19.10.2023	Semnarea Contractului de antrepriză nr. 04/L/23 cu SRL Polimer Gaz Conducte, valoarea contractului 53.518.795,60 MDL, inclusiv TVA, termen de execuție 20 luni, garanția asupra lucrărilor 5 ani

Achiziții supraveghere tehnică:

03.10.2022	Publicarea anunțului de participare
25.10.2022	Deschiderea ofertelor
08.11.2022	Decizia de atribuire nr. 34/22 privind atribuirea Contractului SC „Preant” SRL, valoarea ofertei 271.216,03 MDL, inclusiv TVA.
05.01.2023	Semnarea Contractului Servicii supraveghere tehnică nr. 01/S/23 cu SC „Preant” SRL, valoarea contractului 271.216,03 MDL, inclusiv TVA.
24.10.2023	Semnarea contractului Servicii supraveghere de autor SRL „HIDROPROIECT”

Achiziții supraveghere tehnică și de autor:

03.10.2022	Publicarea anunțului de participare
25.10.2022	Deschiderea ofertelor
08.11.2022	Decizia de atribuire nr. 34/22 privind atribuirea Contractului SC „PREANT” SRL, valoarea ofertei 271.216,03 MDL, inclusiv TVA.
05.01.2023	Semnarea Contractului Servicii supraveghere tehnică nr. 01/S/23 cu SC „PREANT” SRL, valoarea contractului 271.216,03 MDL, inclusiv TVA.
24.10.2023	Semnarea contractului Servicii supraveghere de autor SRL „HIDROPROIECT”

Structura bugetară pe sursele de finanțare: MDL, inclusiv:

<i>Acțiunea</i>	<i>Sursa</i>	<i>Valoarea</i>	<i>Executat</i>		<i>%</i>
			<i>A – 2023</i>	<i>A – 2024</i>	
1	2	3	4	5	6
LCM	FNDRL	47.908.383,32	1.620.631,49		3,38
	APL II Leova	5.610.408,83	2.132.211,32		38,00
RT (0,54 %)	FNDRL	256.890,20	18.013,65		7,01

SA	FNDRL	160.556,38	11.258,52	7,01
Panou informativ	FNDRL	8.520,00	8.520,00	100,00
TOTAL cheltuieli		53.944.758,73	3.790.634,98	7,03

Data începerii lucrărilor și Termen de finalizare:

Contractul de Antrepriză cu SRL „Polimer Gaz Conducte” a fost semnat la data de 19 octombrie 2023, ce prevede execuția contractului în 8 luni calendaristice. Ordinul de începere a lucrărilor cu nr. 46 din 01.11.2023 a fost transmis către OE cu începere a lucrărilor cu data de 06.11.2023, deci execuția va fi finalizată până la data de 06.07.2025.

#	Data		Perioada	Motivul
	Sistării	Reluării		
1	2	3	4	5
1	28.12.2023	15.01.2024	17 zile	în legătură cu sărbătorilor de iarnă, lucrările de construcție au fost sistate.

Indicatori de rezultat:

- 14 localități cu acces la servicii de aprovizionare cu apă;
- 10341 populație cu acces la sistemul de aprovizionare cu apă îmbunătățit.

Indicatori de produs:

- 54,6 km rețele de apeduct magistral;
- 2 rezervoare de apă (V=50m³);
- 1 rezervor de apă (V=25 m³);
- 4 stații de pompare a apei;
- 14 stații de dezinfectare a apei.

Rezultat atins (A-2022):

- 2 proceduri de achiziție organizate privind contractarea lucrărilor de construcție și prestarea serviciilor de supraveghere tehnică;
- 1 procedură de achiziție anulate privind contractarea serviciilor de supraveghere tehnică;

Rezultat atins (A-2023):

- 1 Contract de supraveghere tehnică a lucrărilor semnat;
- 6 Decizii de atribuire a contractului (*lucrări de construcție*);
- 7 contestație depusă (*lucrări de construcție*);
- 4 Decizie ANSC privind reevaluare a ofertelor depuse în cadrul achiziției publice
- 2 ședință ANSC privind examinarea contestației depusă;
- la data de 06.11.2023 a fost emis Ordinul cu privire la începerea lucrărilor
- 3 vizite de monitorizare;
- 2 ședințe de lucru organizate;
- magistrala Sărata Nouă - Sărăteni:
- Rețele exterioare de alimentare cu apă – 4.825,0 m.

❖ **Titlul proiectului: „Modernizarea serviciului de alimentare cu apă potabilă în raionul Cahul, prin extindere și regionalizare continuă”.**

Obiectivul general: Extinderea serviciului de alimentare cu apă și sporirea accesului populației raionului Cahul la apă potabilă de calitate prin sistem centralizat de alimentare cu apă, prin dezvoltare și regionalizare continuă.

Suma conform Cererii de finanțare: 62.808.470,00 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 50.000.000,00 MDL (79,6071 %)
- ² Contribuția APL II Cahul – 12.808.470,00 MDL (20,3929 %)

Sursa de finanțare, MDL:

Anul	FNDRL					
	Aprobat	% ¹	Redistribuit	% ¹	Executat	% ²
1	2	3	4	5	6	7=6/4
2022	-	-	-	-	-	-
2023	-	-	-	-	-	-

Anul	Contribuție				SOLD	
	Transferat ²	% ²	Executat ³	% ³	Transferat	Executat
1	2	3	4	5	6	
2022	-	-	-	-	-	-
2023	-	-	-	-	-	-
Total	-	-	-	-	-	

Achiziții lucrări:

Achiziții supraveghere tehnică:

Structura bugetară pe sursele de finanțare, MDL, inclusiv:

Acțiunea	Sursa	Valoarea	Executat		%
			A – 2022	A – 2023	
1	2	3	4	5	6
LCM	FNDRL	-	-	-	-
	APL II Cahul	-	-	-	-
RT	FNDRL	-	-	-	-
	Panou informativ	-	-	-	-
TOTAL cheltuieli		-	-	-	-

Data începerii lucrărilor și Termen de finalizare:

Indicatori de rezultat:

- 14 localități cu acces la servicii de aprovizionare cu apă;
- cca 52600 populație cu acces la sistemul de aprovizionare cu apă îmbunătățit.

Indicatori de produs:

- 52 km de rețele de apeduct magistral;
- 2 stații de repompare a apei; 2 rezervoare de apă. 1 Studiu de fezabilitate elaborat;

Statut:

- Lansarea proiectului se va efectua în funcție de dinamica proiectului Băncii Mondiale nr. 01/18-ME.

2.5. Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru afaceri

Elementul cheie al acestei măsuri reprezintă crearea de noi structuri regionale și locale de sprijinire a afacerilor, modernizarea și extinderea celor existente având ca scop atragerea investițiilor, revigorarea și dezvoltarea economiilor locale și regionale.

Pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare a sectorului VIA în regiune, ADR Sud implementează în perioada anilor 2022 – 2024 următoarele proiecte cu impact regional din sursele FNDRL:

Tabelul nr.5.

<i>Proiecte în domeniul VIA incluse în PAF din FNDRL pentru anul 2023, MDL</i>				
Denumirea proiectului	Costul proiectului			
	Estimat, conform CF	Actualizat	Contribuția beneficiarului	Contractat
1	2	3	4	5
Racordarea la utilități a subzonei nr.18 (Cahul) din cadrul ZEL Bălți	10.464.190,00	13.315.770,00	1.353.228,44	12.541.244,14
Servicii inovative ale Incubatorului de Afaceri Cimișlia pentru dezvoltarea noilor afaceri din regiune	17.766.880,00	15.561.000,00	1.561.000,00	-
TOTAL	10.464.190,00	13.315.770,00	1.353.228,44	12.541.244,14

❖ **Titlul proiectului: „Racordarea la utilități a subzonei nr. 18 (Cahul) din cadrul Zonei Economice Libere „BĂLȚI”.**

Obiectivul general: Sporirea atractivității investiționale în economia Regiunii de Dezvoltare Sud și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor din regiune.

Suma conform Cererii de finanțare: 10.464.190,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 9.400.760,60 MDL (89,8374 %)
- Contribuția ZEL Bălți – 1.063.432,40 MDL (10,1626 %)

Suma conform Cererii de finanțare (actualizată): 13.315.770,00 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 11.962.541,56 MDL (89,8374 %)
- ² Contribuția ZEL Bălți – 1.353.228,44 MDL (10,1626 %)

Suma conform Contractelor de antrepriză/servicii: 12.541.244,14 MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – 11.266.727,67 MDL (89,8374 %)
- ² Contribuția ZEL Bălți – 1.274.516,47 MDL (10,1626 %)

Sursa de finanțare, MDL:

Anul	FNDRL					
	Aprobat	% ¹	Redistribuit	% ¹	Executat	% ²
1	2	3	4	5	6	7=6/4
2022	9.400.760,00	83,44	10.460.838,77	92,85	10.460.838,77	100,00
2023	819.529,51	7,27	805.888,90	7,15	805.888,90	100,00

Anul	Contribuție				SOLD	
	Transferat	% ²	Executat	% ²	Transferat	Executat
1	2	3	4	5		
2022	1.353.228,44	100,0	-	-	1.353.228,44	1.274.516,47
2023			1.274.516,47	100,00		
Total	1.353.228,44	100,00	1.274.516,47	100,00	78.711,97	

Achiziții lucrări:

14.02.2022	Publicarea anunțului de intenție.
17.03.2022	Publicarea anunțului de participare.
11.04.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 2 oferte.
23.05.2022	Anularea procedurii din cauza insuficienței fondurilor alocate.
24.05.2022	Publicarea anunțului de participare REPETAT.
14.06.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 4 oferte.
11.07.2022	Contestarea Deciziei de atribuire din 07.07.2022
08.08.2022	Decizia ANSC nr. 03D-477-22. Contestația respinsă.
15.08.2022	Semnarea Contractului de antrepriză nr. 05/L/22 cu Asocieria Emcom E&E SRL – SC Viscomteh SRL – LuxGaz S.R.L, valoarea contactului 12.407.020,63 MDL, inclusiv TVA, termen de execuție 8 luni, garanția asupra lucrărilor 5 ani
27.09.2023	Decizia GLAP nr. 09/23 cu privire la modificarea contractului de antrepriză
26.10.2023	Confirmat de Agenția Achiziții Publice asupra Deciziei nr. 09/23 din 27.09.2023
27.10.2023	Semnat acordul adițional conform prevederilor Deciziei nr. 09/23 din 27.09.2023

Achiziții supraveghere tehnică:

08.04.2022	Publicarea anunțului de participare
28.04.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 2 oferte
23.05.2022	Anularea procedurii din cauza ofertelor neconforme
21.06.2022	Publicarea anunțului de participare REPETAT
06.07.2022	Deschiderea ofertelor. Au fost depuse 1 oferte
15.08.2022	Semnarea contractului Servicii supraveghere tehnică 04/S/22 cu SRL „Verluxcons”, valoarea contractului 93.052,66 MDL, fără TVA, ceea ce constituie 0,9 % din valoarea lucrărilor
15.08.2022	Semnarea contractului Servicii supraveghere de autor Absolut Energie
15.08.2022	Semnarea contractului Servicii supraveghere de autor Intexnauca

Structura bugetară pe sursele de finanțare: 0,00 MDL, inclusiv:

Acțiunea	Sursa	Valoarea	Executat		%
			A – 2022	A – 2023	
1	2	3	4	5	6
LCM	FNDRL	11.132.503,95	10.379.045,93	753.458,03	100,00
	ZEL Bălți	1.274.516,47	-	1.274.516,47	100,00
RT (0,9 % fără TVA)	FNDRL	93.052,65	77.842,84	15.209,81	100,00
SA	FNDRL	37.221,06	-	37.221,06	100,00
Panou informativ	FNDRL	3.900,00	3.900,00	-	100,00
TOTAL cheltuieli		12.541.244,14	10.460.838,77	2.080.405,37	100,00

Data începerii lucrărilor și termen de finalizare:

Contractul de Antrepriză cu asocierea EMCOM E&E SRL – SC VISCOMTEH SRL – SRL LUXGAZ, lider asocierii EMCOM E&E SRL a fost semnat la data de 15 august 2022, ce prevede execuția contractului în 8 luni calendaristice. Ordinul de începere a lucrărilor a fost preluat de către OE la data de 12.09.2022, deci execuția va fi finalizată până la data de 12.05.2023.

Pe parcursul implementării proiectului au avut loc mai multe sistări ale lucrărilor de construcție, fapt ce a modificat semnificativ termenul de finalizare specificat, ca urmare a semnării Contractului de antrepriză:

#	Data		Perioada	Motivul
	Sistării	Reluării		
1	2	3	4	5
1	20.12.2022	20.03.2023	90 zile	urmare a influenței factorilor climatici ce duc la imposibilitatea executării lucrărilor stabilite conform caietului de sarcini, or executarea lor în asemenea condiții climaterice se va răsfrânge asupra calității lucrărilor
2	03.05.2023	25.10.2023	175 zile	urmare a lipsei soluțiilor tehnice și administrative care provoacă întârzieri sau întreruperi în desfășurarea lucrărilor de construcție contractate.

Indicatori de rezultat:

- 1 obiectiv de suport în afaceri conectat la structura de acces și utilități publice.

Indicatori de produs:

- Rețele electrice de tensiune înaltă de 10 kV - 2,1 km.
- Rețele de apeduct - 1,364 km.
- Rețele de canalizare - 1,582 km.
- Rețele de gaze naturale de presiune medie - 0,883 km.

Rezultat atins (A-2022):

- 4 proceduri de achiziție organizate privind contractarea lucrărilor de construcție și prestarea serviciilor de supraveghere tehnică;
- 2 proceduri de achiziție anulate privind contractarea lucrărilor de construcție și prestarea serviciilor de supraveghere tehnică;
- 1 contestație depusă;
- 4 contracte semnate privind implementarea proiectului;
- 2,1 km rețea de electrică de tensiune înaltă de 10 kV construită;
- 1,34 km rețea de apeduct construită;
- 1,582 km rețea de canalizare construită;
- 0,883 km rețea de gaz de presiune medie construită.

Rezultat atins (A-2023):

- 4 ședință de lucru organizate
- 1 vizită de monitorizare;
- la data de 20.03.2023 au fost reluate lucrărilor de construcții;
- de asemenea, pe parcursul executării lucrărilor de construcție au fost constatate unele necesități de modificări ale proiectului, fiind prezentate și soluții din partea autorului de proiect. Astfel aceste modificări ale volumelor de lucrări din cadrul proiectului, urmează examinarea acestora în cadrul grupului de lucru pentru achiziții publice și luarea deciziilor de rigoare.
- din data de 20.03.2023 au fost executate lucrări la compartimentul de aprovizionare cu apă fiind, astfel fiind executate lucrări de conectare a rețelelor de apeduct la grupul de pompe montate în interiorul Stației de pompare fiind atins indicatorul planificat de 1,34 km de rețea de apeduct.
- la data de 03.05.2023 au fost sistate urmare a lipsei soluțiilor tehnice și administrative care provoacă întâzieri sau întreruperi în desfășurarea lucrărilor de construcție contractate;
- a fost obținut din partea autorului de proiect soluțiile tehnice necesare finalizării lucrărilor de construcție, totodată s-a lucrat asupra pregătirii materialelor pentru GLAP;
- la data de 27.09.2023 a fost organizat ședința Grupului de lucru pentru achiziții publice unde a fost discutat subiectul ce ține de modificarea unor volume de lucrări din Contractul de antrepriză;
- ulterior ședinței GLAP unde a fost aprobată Decizia cu nr. 09/23, actele ședinței au fost remise către aprobare spre Agenția Achiziții Publice;
- la data de 27.10.2023 de către AAP a fost aprobat Decizia GLAP nr. 09/23 și tot atunci a fost semnat acordul adițional al contractului;
- la data de 25.10.2023 au fost reluate lucrările de construcție;
- la data de 08.12.2023 a fost recepționată notificare din partea antreprenorului cu privire la finalizarea lucrărilor de construcție și convocarea comisiei de recepție.

❖ **Titlul proiectului: „Servicii inovative ale Incubatorului de Afaceri Cimișlia pentru dezvoltarea noilor afaceri din regiune”.**

Obiectivul general: Consolidarea infrastructurii de suport al mediului de afaceri din regiune prin susținerea noilor companii – rezidente ale IACM, orientate spre obținerea valorii adăugate din exploatarea resurselor umane, naturale și materiale în Regiunea SUD.

Suma conform Cererii de finanțare: 17.766.880,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 15.990.192,00 MDL (90,0 %)
- Contribuția APL II Cimișlia – 1.776.688,00 MDL (10,0 %)

Suma actualizată a Cererii de finanțare (Decizia CNCDR nr. 25/23 din 23.10.2023):

15.561.000,00 MDL, inclusiv:

- FNDRL – 14.000.000,00 MDL (89,97 %)
- Contribuția APL II Cimișlia – 1.561.000,00 MDL (10,03 %)

Suma conform Contractelor de antrepriză/servicii: MDL, inclusiv:

- ¹ FNDRL – MDL (%)
- ² Contribuția APL II Cimișlia – MDL (%)

Sursa de finanțare, MDL:

Anul	FNDRL					
	Aprobat	% ¹	Redistribuit ³	% ¹	Executat	% ³
1	2	3	4	5	6	7=6/4
2023	0,00	0,0	1,0	0,00	0,00	0,00
2024	-	-	-	-	-	-

Anul	Contribuție				SOLD	
	Transferat ²	% ²	Executat ³	% ³	Transferat	Executat
1	2	3	4	5	6	
2022	781.000,00	50,03	-	-	781.000,00	-
2024			-	-		
Total	781.000,00	50,03	-	-	781.000,00	

Achiziții lucrări:

- 17.11.2023** Semnarea CONTRACTULUI de FINANȚARE nr. 9/S111027C
- 04.12.2023** Publicarea anunțului de intenție.
Publicarea anunțului de participare.

Achiziții supraveghere tehnică:

- Publicarea anunțului de participare

Structura bugetară pe sursele de finanțare, MDL:

Acțiunea	Sursa	Valoarea	Executat		%
			A – 2023	A – 2024	
1	2	3	4	5	6
LCM	FNDRL	-	-	-	-
	APL	-	-	-	-
	Cimișlia	-	-	-	-
RT ()	FNDRL	-	-	-	-
Panou informativ	FNDRL	-	-	-	-
TOTAL cheltuieli		-	-	-	-

Data începerii lucrărilor și Termen de finalizare:

Indicatori de rezultat:

- 1 obiectiv de suport în afaceri conectat la structura de acces și utilități publice.

Indicatori de produs:

- construcția halei de producere cu suprafața totală de 1191 m²;
- 0,39 ha amenajarea terenului adiacent;
- conectarea halei de producere la utilități (apă, canalizare, gaz, energie electrică).

Rezultat atins (A-2023.):

- 1 ședință de lucru organizată;
- la data de 17 noiembrie 2023 a fost semnat Contractul de finanțare a proiectului;
- la data de 30 noiembrie 2023 a fost transferat pe contul Agenției suma de 781.000,00 lei, astfel a fost atins pragul de 50 % din suma contribuției asumate de către beneficiar;
- la data de 04.12.2023 a fost publicat anunțul de intenție;
- urmează pregătirea documentației de licitație pentru achiziționarea lucrărilor de construcție și a serviciilor de supraveghere tehnică, inclusiv publicarea anunțului de participare.

2.6. Sprijinirea procesului de adaptare a regiunii la schimbări climatice, prevenirea riscurilor și reziliența în fața dezastrelor

Măsura respectivă, pune accentul pe sprijinirea eficienței energetice și extinderea utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice. Prin promovarea investițiilor în eficiența energetică se urmărește reducerea consumului de energie în clădirile publice și confortul termic. De asemenea, măsura respectivă are ca scop și sporirea nivelului de conștientizare și de promovare a beneficiilor utilizării surselor de energie regenerabile.

Pe parcursul anului 2023, de către ADR Sud nu au fost inițiate proiecte noi de îmbunătățire a eficienței energetice, însă a continuat procesul de finalizare a proiectelor din domeniul EE acoperite financiar din sursele UE, anume la capitolul organizarea recepțiilor lucrărilor de construcție.

Proiecte în domeniul EE cu finanțare din sursele Uniunii Europene prin intermediul GIZ cu TVA la cota 0 (zero)					
Denumire proiect	Costul estimat al proiectului	Costul Contribuția Uniunii Europene	Contribuția beneficiarului,	Valorificat	Statut
1	2	3	4	5	6
Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic ”Constantin Spătaru” din orașul Leova	54.476.253,00	60.487.427,76	1.790.059,00	62.277.486,76	-Monitorizarea planului de asigurare a durabilității proiectului
Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic ”Matei Basarab” din orașul Basarabeasca	18.516.322,00	25.060.350,18	220.300,00	25.280.650,18	- În proces de obținerea deciziei privind preluarea costurilor investiționale și decizia cu privire la Planul de durabilitate
TOTAL	72.992.575,00	85.547.777,94	2.010.359,00	87.558.046,94	

Lucrările de construcție pentru proiectul ”Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic ”Constantin Spătaru” din orașul Leova sunt realizate în proporție de 100%. A fost organizată recepția la terminarea lucrărilor a obiectului la data de 02.12.2022. la data de 30.05.2023 de către AST a fost aplicată concluzia pe actul de recepție la terminarea lucrărilor. La data de 28.06.2023 a fost organizată ședința de recepție finală a obiectului. La data de 11.09.2023 a fost semnat actul de predare primire a costurilor investiționale. La data de 29.09.2023 a fost transmis către beneficiari Actul de predare-primire a costurilor investiționale, la data de 19.12.2023 a fost aprobată decizia de primire și transmitere a costurilor investiționale. La data de 12 mai 2023, la Leova a avut loc inaugurarea proiectului finanțat de Uniunea Europeană privind sporirea eficienței energetice în cadrul Liceului Teoretic „Constantin Spătaru”. La eveniment au participat președintele Parlamentului Republicii Moldova, ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, ambasadoarea Germaniei în Republica Moldova, directoarea de țară GIZ Moldova, autorități publice locale, reprezentanți ai companiei de construcții, locuitori ai orașului Leova și reprezentanți ai societății civile.

La data de 18.08.2023 a fost aprobat de către Consiliul local Planul de asigurare a durabilității. Astfel, următorii 3 ani Agenția urmează să monitorizeze acțiunile planificate în planul de asigurare a durabilității proiectului.

Lucrările de construcție pentru proiectul ”Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic ”Matei Basarab ” din orașul Basarabeasca, la fel sunt realizate în proporție de 100%. La data de 09.06.2023 a fost organizată ședința preliminară de recepție la terminarea lucrărilor. La data de 05.09.2023 a fost organizată recepția finală a proiectului.

La data de 24 noiembrie 2023 la Basarabeasca a avut loc inaugurarea proiectului finanțat de Uniunea Europeană privind sporirea eficienței energetice în cadrul Liceului Teoretic „Matei Basarab”. La eveniment au participat Ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, reprezentantul Ambasadei Germaniei în Republica Moldova, reprezentanți GIZ Moldova, autorități publice locale, reprezentanți ai companiei de construcții, locuitori ai orașului Basarabeasca și reprezentanți ai societății civile, precum și elevii și profesorii Liceului.

Obiectul general 3: Îmbunătățirea mecanismelor și instrumentelor de coordonare și implementare a politicii de dezvoltare regională

Implementarea cu succes a politicii de dezvoltare regională presupune un efort conjugat al MIDR, ADR Sud, CRD Sud, APL și agenților economici regionali, fiind susținută prin intermediul fondurilor naționale precum și a celor oferite de donatori externi. Finanțarea politicii de dezvoltare regională este asigurată de-a lungul timpului din Fondul național de dezvoltare regională și locală, pentru care anual din bugetul statului sunt alocate mijloace bănești pentru finanțarea proiectelor regionale.

Conform graficului de mai jos, putem aprecia situația aferentă numărului de proiecte aprobate în DUP 2022-2024 pe fiecare regiune, inclusiv numărul de proiecte implementate din FNDRL pe anii 2022-2024 în fiecare regiune de dezvoltare.

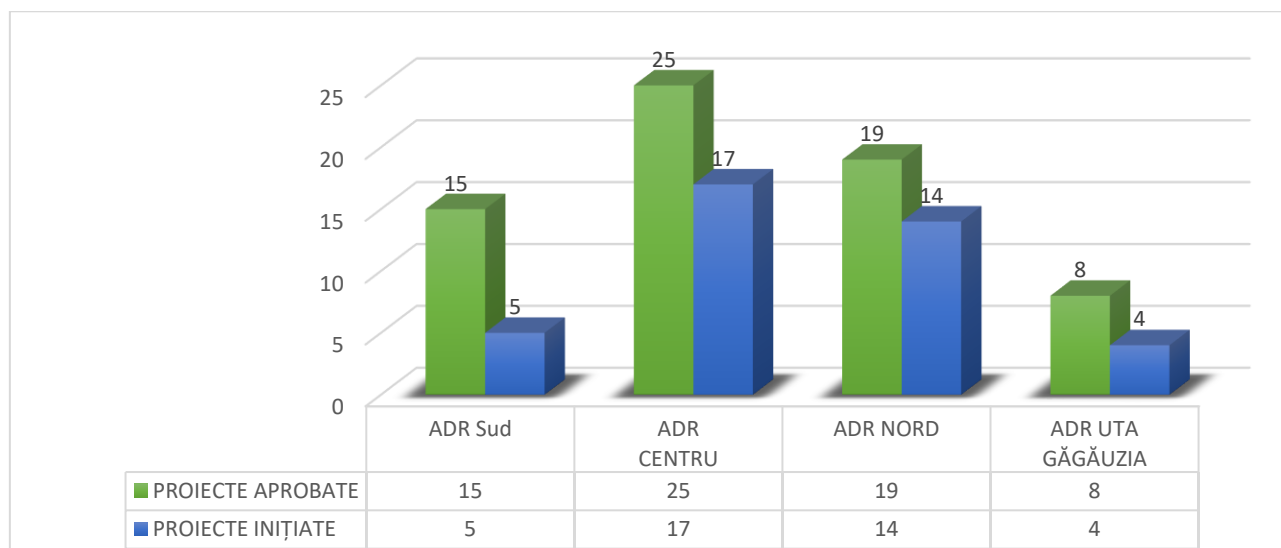

Figura nr.7. Proiecte aprobate/inițiate DUP 2022-2024

Ca urmare a datelor analizate, putem menționa că RD Sud, se află pe poziția 3 în clasament, cu 15 proiecte aprobate în DUP 2022-2024, dintre care 5 proiecte sunt inițiate, urmată de regiunea UTA Găgăuzia cu 8 proiecte aprobate, dintre care 4 inițiate.

Conform Deciziei CNCNDR nr. 17/23 din 28.06.2023, în anul 2023 au fost aprobate spre finanțare 67 de proiecte de dezvoltare regională din cele 71 incluse în Documentul Unic de Program pentru anii 2022-

2024, astfel 40 de proiecte sunt în curs de implementare. În acest context, putem aprecia gradul de implementare a proiectelor aprobate în raport cu proiectele în curs de implementare, constituind 59,70%.

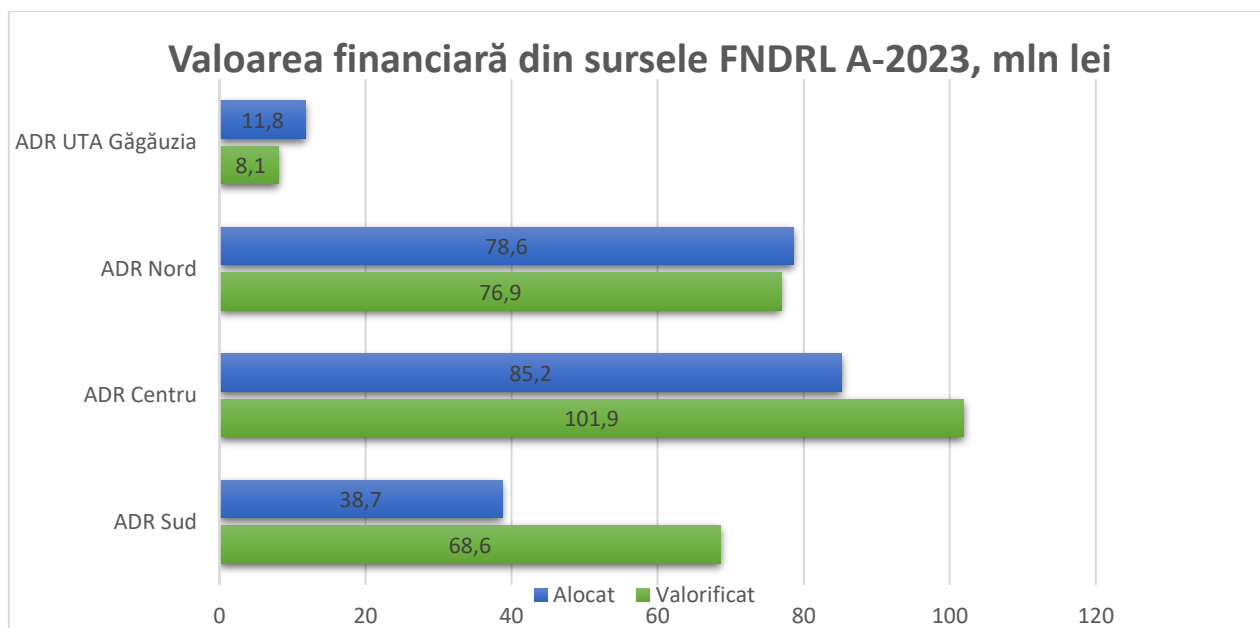

Figura nr.8. Valoarea financiară din sursele FNDRL A-2023

Analizând graficul observăm că, RD Sud se află pe poziția a treia după suma valorificată din FNDRL pentru perioada ianuarie – decembrie 2023, ceea ce constituie 177,34 % față de bugetul alocat. În acest sens, putem menționa că, conform redistribuirilor mijloacelor financiare care au avut loc în perioada de referință conform deciziilor CNCDRD am obținut un rezultat înalt de valorificarea bugetului pentru anul 2023.

Scopul acestui obiectiv este acela de a îmbunătăți managementul procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională. În acest sens, întru realizarea acestui deziderat, acțiunile au fost orientate spre:

- Eficientizarea operațională a procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională;
- Consolidarea mecanismului de finanțare a proiectelor de dezvoltare regională;
- Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în domeniile relevante politicii de dezvoltare regională.

Realizarea acestui obiectiv necesită consolidarea tuturor actorilor instituționali implicați în procesul dezvoltării regionale asigurând o abordare unică și integrată de planificare, coordonare și evaluare a investițiilor publice direcționate spre dezvoltarea regiunilor. Acest fapt, presupune o comunicare între actorii responsabili cât mai eficientă, concentrarea eforturilor comune necesare implementării politicii de dezvoltare regională, dar și experiențele noi aferente politicii de dezvoltare regională.

2.7. Eficientizarea operațională a procesului de implementare a politicii de dezvoltare regională

Această direcție presupune eficientizarea procesului de implementare a politicii de DR, prin realizarea următoarelor 2 măsuri:

- **Facilitarea procesului de mobilizare de finanțări adiționale și consolidarea parteneriatelor cu partenerii de dezvoltare**

În scopul facilitării de către ADR Sud a procesului de mobilizare de finanțări adiționale ce ar susține accelerarea dezvoltării socio-economice a RD SUD, Agenția a oferit suport și consultanță APL-urilor eligibile din RD SUD cu privire la conceptualizarea și dezvoltarea ideilor de proiecte aferente apelurilor

lansate de SFPL Moldova: Fondul de Granturi Mici pentru orașele-poli de creștere din RM și Fondul de Sinergie pentru Dezvoltare Urbană, Ediția 2023-2024, inclusiv apelurilor lansate în cadrul Programului Interreg NEXT România- Republica Moldova 2021-2027.

Totodată, ADR Sud a recepționat acceptul ministerului de resort cu privire la semnarea acordului de parteneriat cu Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est, România. În acest sens, în perioada următoare urmează a fi semnat acordul în cadrul unui eveniment organizat de agenție.

• **Eficientizarea procesului de monitorizare și evaluare a politicii și proiectelor de dezvoltare regională**

Activitățile acestei măsuri sunt orientate spre realizarea aspectelor ce țin de actualizarea/modernizarea bazei de date regională, care va permite furnizarea indicatorilor regionali. De asemenea, monitorizarea atingerii rezultatelor, prin monitorizarea continuă a indicatorilor de realizare, actualizarea informației cu privire la proiectele cu impact regional implementate în RD SUD.

Pe parcursul perioadei anului 2023, a fost inițiată procedura de monitorizare din birou a documentației disponibile a proiectelor:

- Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova. Construcția stației de pompare a apelor uzate din or. Leova.

- Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui.

Exercițiul de evaluare a proiectului a fost inițiat în conformitate cu Instrucțiunea privind monitorizarea și evaluarea implementării proiectelor de dezvoltare regională aprobată prin ordinul MADRM nr. 149 din 23.07.2021, în scopul aprecierii eficacității acțiunilor întreprinse în cadrul proiectului, progresul realizat în raport cu obiectivele stabilite.

În acest sens, au fost elaborate și aprobate deciziile privind asigurarea durabilității proiectelor de la primăriile Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova, Consiliul Raional Leova, SA „Apă Canal” Leova.

Este de menționat că realizarea planurilor, în următorii 3 ani va fi monitorizată de către secția SME, care urmează să evalueze semestrial acțiunile planificate conform Planurilor de asigurarea durabilității proiectelor aprobate de către consiliile locale în conformitate cu art.14 al Legii privind administrația publică locală nr.436/2006, art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă nr.435/2006, art.27 al Legii privind calitatea în construcții nr.721/1996, HG RM cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente nr.285/1996 și contractele de finanțare semnate de către beneficiari și co-finanțator.

2.8. Consolidarea mecanismului de finanțare a proiectelor de dezvoltare regională

În scopul realizării acestei direcții, acțiunile sunt axate pe următoarele măsuri:

- Cartografierea anuală a proiectelor implementate în RD Sud cu suportul partenerilor de dezvoltare Pe parcursul anului 2023, în vederea realizării direcției respective, agenția a remis către Consiliile Raionale și Primăriile centrelor urbane din RD Sud solicitări de colectare a informației cu privire la proiectele strategice cu impact regional, implementate din sursele bugetului de stat (cu excepția FNDRL) sau din surse externe, care sunt conforme domeniilor de intervenție aferente politicii de dezvoltare regională.

Identificarea oportunităților de finanțare prin aplicarea la diferite programe și proiecte naționale și externe cu excepția FNDRL

În contextul lansării apelului aferent Programului Interreg NEXT Bazinul Mării Negre 2021-2027, inclusiv acțiunile organizate de autoritatea de management a Programului Interreg NEXT România-RM 2021-2027, ADR Sud a informat și facilitat participarea APL II, cât și APL I din RD SUD la instruirile, forumurile de parteneriat desfășurate în RM și România.

Subsidiar, s-au inițiat discuții cu APL II Cahul și APL II Căușeni privind posibilitatea de participare în cadrul apelului de proiecte standard aferent Programului Interreg NEXT România-RM 2021-2027 în calitate de parteneri de proiect.

Totodată, agenția a informat și oferit suport în conceptualizarea ideilor de proiecte aferente apelurilor lansate de SFPL Moldova, Fondul de Granturi Mici pentru orașele-poli de creștere din RM și Fondul de Sinergie pentru Dezvoltare Urbană, Ediția 2023-2024.

2.9. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali în domeniile relevante politicii de dezvoltare regională

Această măsură ține de dezvoltarea abilităților și competențelor angajaților ADR Sud cât și altor actori regionali (CRD Sud, APL de nivelul I, II) în domeniul dezvoltării regionale, prin participarea la diferite sesiuni de instruire, ateliere de lucru, mese rotunde și vizite de lucru. În acest sens, în perioada de referință, au fost organizate următoarele forme de instruire cu participarea actorilor regionali, după cum urmează:

Tabelul nr.7. Dezvoltarea capacităților actorilor regionali pe forme de instruire

Forma de instruire	# sesiuni	Număr participanți		
		ADR Sud	CRD Sud	APL din RD SUD
Sesiuni de instruire /training-uri	31	8		41
Ședințe, ateliere de lucru, mese rotunde	2	2	-	4
Vizite de studiu	1	1	-	-

Au fost fortificate capacitățile instituționale și a actorilor regionali în domeniile: Politica de Coeziune a UE, Business și Dezvoltare Urbană, perspective de dezvoltare în domeniul de Specializare inteligentă aspectele tehnice în infrastructură, managementul contractelor de achiziții publice, sesiune de informare dedicată celui de-al doilea apel de propuneri în cadrul Programului Regiunea Dunării 2021-2027, completarea cererilor de finanțare și implementarea proiectelor, planificare strategică, atragerea investițiilor, modele și bune practici de cooperare intercomunală ș.a.

2.10. Provocări și riscuri

În condițiile actuale în care ne aflăm, războiul din țara vecină, inflația, criza energetică, migrarea populației apte de muncă, valul de refugiați, toate acestea pot constitui principala provocare în derularea și implementarea proiectelor de dezvoltare regională.

La fel un impediment în procesul implementării proiectelor de dezvoltare regională, îl constituie capacitățile reduse ale beneficiarilor de a obține documente permissive, fapt ce tergiversează procesul de lucru.

Disponibilitatea redusă a datelor statistice este o constrângere pentru procesul de monitorizare și evaluare eficientă. E necesar, ca datele să fie actualizate și publicate sistematic pe pagina BNS.

Nealocarea la timp a surselor financiare pentru achitarea lucrărilor de construcție realizate în cadrul proiectelor de dezvoltare regională creează situații de tergiversare pentru implementarea proiectelor investiționale.

Lipsa unei baze de date comune cu privire la implementarea proiectelor la nivel național și respectiv regional creează riscuri de raportare eronată și tergiversată. La fel este complicat de realizat procesul de colectare a datelor de la autoritățile publice locale din regiune care implementează proiecte de dezvoltare regională și respectiv locală, în special din alte surse decât FNDRL.

Capacitățile slab dezvoltate ale autorităților publice locale referitor la elaborarea și implementarea proiectelor regionale. Calitatea slabă a documentației tehnice, care necesită deseori revizuiți, astfel afectând procesul de implementare a proiectelor.

Tergiversarea procedurilor de achiziții publice, se generează întârzieri serioase în implementarea proiectelor.

2.11. Lecții învățate și bune practici

O modalitate de valorificare a experienței obținută în anul 2023 este de a însuși lecțiile importante, care pot fi utile în continuare pentru toate părțile implicate în procesul de implementare a POR Sud 2022-2024.

Oferirea de către ADR Sud a consultației informaționale și metodologice autorităților publice locale în vederea consolidării capacităților și instruirii persoanelor responsabile este un proces efektiv în vederea îmbunătățirii calității procesului de planificare și implementare a proiectelor și minimizării erorilor aferente. Implicarea părților interesate de la începutul proiectului este cheia unei implementări eficiente a activităților planificate. Pentru a obține rezultatele dorite într-un domeniu foarte tehnic și specific, este indispensabilă implicarea experților.

În acest context, pe parcursul perioadei de raportare de către ADR Sud au fost desfășurate o serie de instruirii și oferirea consultărilor autorităților publice locale în vederea implementării proiectelor dezvoltate în regiunea sud, au preluat surse de bune practici în domeniile planificării strategice, managementul proiectelor, consolidarea capacităților actorilor locali și regionali, achizițiilor publice.

III. CONCLUZII

POR Sud este cel mai important document de planificare strategică la nivelul RD Sud, care stabilește prioritățile de dezvoltare a regiunii pe termen mediu, fiind orientate spre sporirea calității vieții cetățenilor. Activitățile desfășurate pe parcursul perioadei de referință au rezultat din obiectivele generale și direcțiile prioritare stabilite atât în POR Sud 2022-2024, în Planul de implementare a POR Sud 2022-2024 pentru anul 2023, cât și în Planul de activitate a ADR Sud pentru anul 2023.

În acest sens, au fost realizate următoarele activități: organizarea și desfășurarea ședinței CRD Sud; aprobarea regulamentului de funcționare și organizare a CRD Sud; aprobarea planului anual de implementare a POR Sud 2022-2024; aprobarea de către CRD Sud a listei proiectelor depuse în cadrul Apelului competitiv aferent Concursului de selectare a proiectelor de dezvoltare urbană, revitalizarea economică și socială a orașelor, cu finanțare din FNDRL, ediția noiembrie 2022; întruniri cu reprezentanții APL din regiune; consultanță oferită APL-urilor în elaborarea și aprobarea programelor de revitalizare urbană, în atragerea investițiilor prin aplicarea la diferite fonduri/concursuri lansate; consultanță UIP Cahul cu privire la actualizarea strategiei de dezvoltare socio-economică a municipiului, inclusiv a planului urbanistic general; ședințe ale grupurilor de lucru pe achiziții publice; organizarea și desfășurarea procedurilor de licitații publice privind achiziționarea lucrărilor de construcție și a serviciilor de supraveghere tehnică; vizite de lucru în teritoriu la proiectele în curs de implementare, inclusiv monitorizarea acestora etc.

Director ADR Sud _____ Nicolae HRISTOV

ELABORAT:

Șef SME _____ Olga DIACONU

VIZAT:

Șef SPCR _____ Irina COROIAN

Șef SMIP _____ Andrei POPUȘOI

COORDONAT:

Șef Direcție politici de dezvoltare regională și locală, MIDR: _____ Igor MALAI

Șef adjunct direcție, șef secție programe de dezvoltare regională și locală, MIDR: _____ Denis LUNGUL